

INTERCONECTAREA SISTEMELOR ELECTROENERGETICE ALE REPUBLICII MOLDOVA ȘI ROMÂNIEI

**Partea 2: Evaluarea fezabilității și ESMMP pentru al doilea proiect prioritar
Componenta B: Stația Back to Back (BtB) și LEA 400 kV Bălți - Suceava**

**Livrabil 8: Planul de implicare a părților interesate
(SEP – Stakeholders Engagement Plan)**

mai 2023

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 1
---------------	----------------------------------	-------------------	---------------

Denumire document:

**Task 8: Planul de implicare a părților interesate
(SEP – Stakeholders Engagement Plan)**

Data elaborării: mai 2023

Specialitate (cod - denumire)*	Capitol	Responsabilitate - Nume / Semnătură		
		Întocmit	Verificat	Aprobat
		Ing. Gloria POPESCU	Dr. ing. Claudia TOMESCU	Dr. ing. Anca Popescu
		Dr. Soc. Mathias GUSTAVSSON		

* Cod și denumire specialitate conform procedurii ISPE PC: PM-03.07 Codificare documente de proiect

Evidența modificărilor documentului:

Rev	Nr.	Cod fișă de modificare	Data	Rev	Nr.	Cod fișă de modificare	Data

REPRODUCEREA, ÎMPRUMUTAREA SAU EXPUNEREA ACESTUI DOCUMENT, PRECUM ȘI TRANSMITEREA INFORMAȚIILOR CONȚINUTE ESTE PERMISĂ NUMAI ÎN CONDIȚIILE STIPULATE ÎN CONTRACT. UTILIZAREA EXTRA CONTRACTUALĂ NECESITĂ ACORDUL SCRIS AL ISPE PC S.A.

CONȚINUT

1. INTRODUCERE	5
1.1. Scopul și obiectivele Planului de implicare a părților interesate	5
2. DESCRIEREA PROIECTULUI	8
2.1. Descrierea pe scurt a proiectului	8
2.2. Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației	12
2.3. Probleme sociale și de mediu posibile	14
3. CADRUL LEGISLATIV și CERINȚE	15
3.1. Legislația în Republica Moldova	15
3.2. Directive europene	16
3.3. Cerințe la nivelul politicilor internaționale	17
3.4. Convenții internaționale	18
4. IDENTIFICAREA și ANALIZA PĂRȚILOR INTERESATE	22
4.1. Definirea părților interesate	22
4.2. Analiza părților interesate - prioritizare	28
5. PROGRAMUL de CONSULTARE a PĂRȚILOR INTERESATE	31
5.1. Implicarea părților interesate la zi	31
5.2. Aspecte cheie rezultate în etapele preliminară de definire și pre-ESIA de reînnoire	37
5.3. Planificarea implicării părților interesate	45
5.4. Instrumente de comunicare și eșalonarea în timp	48
5.5. Diseminarea informațiilor	50
6. MECANISMUL DE SESIZĂRI	52
6.1. Obiective și procedură	52
7. MONITORIZARE și RAPORTARE	54
8. DATE de CONTACT pentru PĂRȚILE INTERESATE	55
9. REFERINȚE	56
ANEXA 1 – Baza de date a părților interesate	57
ANEXA 2 – Misiune de scanare în teren - Informații colectate	60
ANEXA 3 – Misiune preliminară în teren - Materiale informative	66
ANEXA 4 – Misiune preliminară în teren – Interviu informale	67
ANEXA 5 – Pre-ESIA – reînnoirea online a informațiilor	77
ANEXA 6 – Pre-ESIA – reînnoirea pe teren a informațiilor	78
ANEXA 7 – Formular de sesizare publică	80

LISTA FIGURILOR

Figura 2.1 – Variante de traseu pentru LEA Bălți-Suceava.....	10
Figura 2.2 – LEA 400kV Bălți-Suceava – traseul optim ales.....	12
Figura 4.1 – Părțile interesate – grupuri vizate.....	22
Figura 5.1 – Harta misiunii de scanare din teren.....	32
Figura 5.2 – Harta misiunii consultative preliminară din teren.....	35
Figura 5.3 – Harta deplasărilor în teren din etapa pre-ESIA – reînnoire informații proiect.....	37
Figura 5.4 – Dialog informal Consiliul Raional Glodeni și Moldelectrica – Filiala RETI Nord.....	43

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 3
---------------	----------------------------------	-------------------	---------------

Figura 5.5 – Programul SEP 47
Figura 6.1 – Procedura de sesizări..... 53

LISTA TABELELOR

Table 2.1– Populația din raioanele / municipalitățile afectate de Proiect 13
Tabel 4.1 – Identificarea și structurarea părților interesate 25
Tabel 5.1 – Întâlniri introductive cu reprezentanții comunităților locale, organizații guvernamentale și ONG..... 33
Tabel 5.2 – Planificarea diseminării informațiilor și consultării publice în context Covid-19 36
Tabel 5.3 – Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări 38
Tabel 5.4 – Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări 44
Tabel 5.5 – Instrumente de comunicare și termene..... 48

Lista abrevierilor

BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
CE	Comisia Europeană
CP	Cerințe de performanță (PR)
DG	Decizia Guvernamentală
EIM	Evaluarea impactului asupra mediului (EIA)
ENSTO-E	Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport Energie Electrică
ESIA	Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic
ESMMP	Planul de management și monitorizare de mediu și social
IFC	Corporația Internațională de Finanțare
kV	kiloVolt
LACF	Cadrul legal privind achiziționarea terenului și măsuri de compensare
LEA	Linie electrică aeriană (OHL)
MD	Republica Moldova
MW	Megawatt
NTS	Rezumatul non-tehnic al proiectului (Non-technical Summary)
OCL	Ofițerul de legătură cu comunitățile locale (Community Liaison Officer)
OM	Ordin ministerial
ONG	Organizație Ne-Guvernamentală
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PIP	Politici de informare publică
RO	România
SEP	Planul de implicare a părților interesate
SF	Studiu de fezabilitate
SMMS	Sistemul de management al mediului și al factorilor sociali
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

Prin adoptarea Legii nr. 117/2009 Republica Moldova aderă, în calitate de parte contractantă, la Tratatul de constituire a Comunității Energetice. Unul dintre principalele obiective ale Tratatului Comunității pentru Energie este acela de a crea o piață de energie integrată care să permită comerțul transfrontalier cu electricitate și integrarea cu piața UE, prin conexiuni cu rețeaua europeană "ENTSO-E" (Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport pentru Energie Electrică).

Pentru Republica Moldova (MD) extinderea politicii interne a UE, din domeniul energiei, în Europa de Sud-Est și regiunea Mării Negre este o necesitate, având în vedere dependența sa de importuri. Interconectarea asincronă a rețelele electrice din Moldova și România reprezintă un pas înainte important în direcția integrării în piața europeană unică de energie electrică, permițând astfel Republicii Moldova participarea la piața europeană a energiei electrice, prin intermediul "ENTSO-E". Toate acestea vor avea un impact pozitiv asupra creșterii securității în alimentare și asupra diversificării surselor de energie ale MD.

În acest sens, în conformitate cu planul național de dezvoltare a rețelei de transport a energiei electrice, Moldelectrica a demarat, în decembrie 2015, Proiectul "INTERCONECTAREA MOLDOVA-ROMÂNIA" care are ca scop principal elaborarea Studiilor de Fezabilitate necesare - fundament pentru viitoarele proiecte de investiții.

Obiectivele generale ale Proiectului "INTERCONECTAREA MOLDOVA-ROMÂNIA" (denumit în continuare "MD-RO") sunt:

- elaborarea studiilor de fezabilitate care includ analizele tehnice, economice, comerciale, sociale și de mediu;
- elaborarea studiului de sistem electroenergetic, privind modul de funcționare al rețelei de transport a energiei electrice la nivelul Sistemului Electroenergetic al Republicii Moldova;
- pregătirea documentației necesare pentru aprobarea de către Republica Moldova a celor 3 investiții majore (stațiile electrice back-to-back și LEA).

1.1. Scopul și obiectivele Planului de implicare a părților interesate

Scopul acestui Plan de implicare al părților interesate (SEP) este acela de a crea baza unei relații constructive și de durată între titularul contractului și părțile interesate afectate. SEP va acoperi întreaga durată de viață a Proiectului, inclusiv etapele de execuție și exploatare. Natura și frecvența implicării sunt definite de riscurile și impactul pe care Proiectul le va avea. SEP va fi un instrument pentru Moldelectrica în descrierea strategiei și a programului său de implicare a părților interesate, în diferitele etape ale Proiectului 'MD-RO' (planificare - studii și consultanță, proiectare, execuție – construcție, punerea în funcțiune și exploatare). Astfel, Moldelectrica va putea furniza informațiile relevante și ușor de înțeles și va oferi, tuturor categoriilor vizate de public, posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere și de a primi răspunsuri. SEP prevede, de asemenea, modul în care preocupările părților interesate trebuie luate în considerare în diferitele etape ale Proiectului. Stadiul actual de dezvoltare al Proiectului "MD-RO" este faza "Evaluare a fezabilității și a impactului asupra mediului și social-economic" (consultați **Cap.2 – Descrierea proiectului**).

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 6
---------------	----------------------------------	-------------------	---------------

Potrivit Politicii de mediu și socială a BERD - Cerințe de performanță - CP10 (aprilie 2019) Proiectul 'MD-RO' este clasificat în categoria A "Construirea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune". Acest tip de proiecte sunt susceptibile de a avea impact negativ asupra mediului și aspectelor sociale, problemele apărând, în principal, în timpul fazei de construcție și de funcționare. Acest Plan de implicare a părților interesate (SEP) a fost elaborat luând în considerare natura și amploarea riscurilor, a impactului și a nivelului de dezvoltare a Proiectului.

SEP este un document viu, care urmează a fi revizuit periodic și adaptat atât la etapele de dezvoltare ale Proiectului, cât și la specificul cultural din zona de implementare. SEP ar trebui să includă informații sau prezentarea de metode pentru gestionarea următoarele aspecte:

- descrierea cerințelor cadrului de reglementare pentru consultarea publică și informare/diseminarea de informații;
- identificarea și prioritizarea grupurilor-cheie ale părților interesate;
- elaborarea strategiei și a unui calendar pentru schimbul de informații, implicarea și consultarea cu fiecare dintre aceste grupuri;
- definirea și identificarea resurselor și responsabilităților pentru implementarea activităților de implicare a părților interesate;
- descrierea modului în care activitățile de implicare a părților interesate vor fi incluse în sistemul existent de management de mediu și al factorilor sociali (SMMS) al companiei
- referințe și link-uri către mecanismul de sesizări.

În scopul dezvoltării unui Plan eficient, BERD subliniază următoarele principii-cheie pe care trebuie să le respectăm:

1. Diseminarea de informații semnificative într-un format și un limbaj care este ușor de înțeles și adaptate nevoilor grupului țintă;
2. Diseminarea de informații în avansul activităților de consultare și de luare a deciziilor;
3. Diseminarea de informații în moduri și locații adecvate, astfel încât să fie ușor accesibile și potrivite din punct de vedere cultural pentru părțile interesate;
4. Respectarea tradițiilor locale, a limbilor oficiale, a calendarelor și a mecanismelor de luare a deciziilor;
5. Asigurarea unui dialog, care conferă ambelor părți posibilitatea de a face schimb de opinii și informații, de a asculta și de a expune punctele de vedere, preocupările, sesizările și nemulțumirile;
6. Includerea în expunerea de puncte de vedere și a femeilor, bărbaților indiferent de vârstă, a grupurilor vulnerabile și / sau minoritare;
7. Utilizarea de mecanisme/instrumente de comunicare fără intimidare, fără oferirea de stimulente și fără constrângere;
8. Generarea unor mecanisme clare pentru a răspunde la preocupările oamenilor, sugestiile și nemulțumirile acestora; și
9. Includerea în proiect sau în planul de proiectare, acolo unde este cazul și este posibil, a reacțiilor părților interesate și transmiterea răspunsului către aceștia.

Un sistem eficient generează încredere reciprocă, respect și transparență între Moldelectrica și părțile interesate identificate, care au ca scop: îmbunătățirea performanței și a politicii societății, reducerea costurile și a riscurilor, evitarea conflictelor și, în cele din urmă,

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 7
---------------	----------------------------------	-------------------	---------------

obținerea de către părțile interesate a răspunsului la preocupări/sesizările, conform așteptărilor.

2. DESCRIEREA PROIECTULUI

2.1. Descrierea pe scurt a proiectului

Titlul proiectului:

“Proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice Moldova-România” - Proiectul ‘MD-RO’ *Partea a 2-a*

Durata și categoria proiectului:

Proiect din categoria “A”

Etapă de planificare: 8-10 luni:

- Evaluarea fezabilității și ESIA pentru al doilea Proiect Prioritar;

Etapă de implementare; 2,5 ani:

- 10-12 luni – Procedura de achiziții, Inginerie și proiectare, Avize și acorduri, Achiziția terenurilor (exproprieri);
- 18-20 luni – Construcție, inclusiv organizarea de șantier, teste și punere în funcțiune;

Etapă de exploatare și mentenanță: 30-40 ani;

Etapă de dezafectare: 3-8 luni.

Scopul proiectului:

Partea 1: Evaluarea fezabilității și a impactului asupra mediului, social și economic (ESIA) pentru primul Proiect Prioritar

- Stația electrică back to back (BtB) Vulcănești și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău (*realizat*)

Partea 2: Evaluarea fezabilității și Plan de dezvoltare pentru cel de al II-lea Proiect Prioritar

- Stația electrică BtB Bălți și LEA 400 kV Bălți-Suceava (*obiectul Raportului de față*)

Descrierea proiectului:

După finalizarea studiului de fezabilitate (SF) și a ESIA pentru *Partea 1*: primul Proiect prioritar. Stația BtB Vulcănești și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău, Proiectul ‘MD-RO’ continuă cu *Partea 2*: elaborarea SF, ESIA, ESMMP, SEP, LACF și NTS pentru al II-lea Proiect prioritar. Stația BtB Bălți și LEA 400 kV Bălți-Suceava.

În cadrul Studiului de sistem elaborat în *Partea 1* de analiză pentru Proiectul ‘MD-RO’ și aprobat de Moldelectrica, interconexiunea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României s-a propus a se realiza în nodurile Vulcănești și Bălți din MD.

Astfel cel de al doilea Proiect prioritar (*Partea 2*) include studiul de fezabilitate, specificațiile tehnice de bază și ESIA pentru o nouă LEA 400 kV care va interconecta asincron sistemele electroenergetice ale celor două țări prin stațiile electrice BtB 400 kV Bălți, MD și 400/110/20 kV Suceava, RO.

Realizarea unei stații de interconexiune lângă actuala stație 330/110kV Bălți necesită:

- conexiune nouă de 330kV între stația BtB Bălți și modificări în stația existentă 330/110 kV Bălți;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 9
---------------	----------------------------------	-------------------	---------------

- LEA nouă de 400 kV Suceava – Bălți.

Această linie nouă va avea funcție triplă, și anume:

- asigurarea unui import de 300 MW (maxim) din RO în MD, în perioada în care interconexiunea se va realiza în asincron (prin intermediul unei instalații BtB de 300 MVA);
- asigurarea importului sau exportului în/sau din stația Bălți a unei puteri mai mari de 300 MW în etapa în care MD și Ucraina se vor racorda sincron cu Uniunea Europeană;
- rezervarea parțială a interconexiunii de la Vulcănești, atunci când aceasta nu funcționează.

Traseul LEA 400 kV Bălți-Suceava pornește de la stația electrică 330/110 kV Bălți, la nord-vest de municipiul Bălți, în regiunea de nord a Republicii Moldova și în vecinătatea frontierei cu România.

În vederea dezvoltării Proiectului de investiții LEA 400 kV Bălți – Suceava sunt necesare atât suprafețe de teren temporare (pentru o perioadă limitată de timp) cât și definitive.

Suprafețele de teren ocupate definitiv sunt proiectate pentru:

- Fundația stâlpilor LEA, corespunzător tipului și dimensiunilor acestora;
- Stația nouă BtB Bălți pe cca.4 ha.

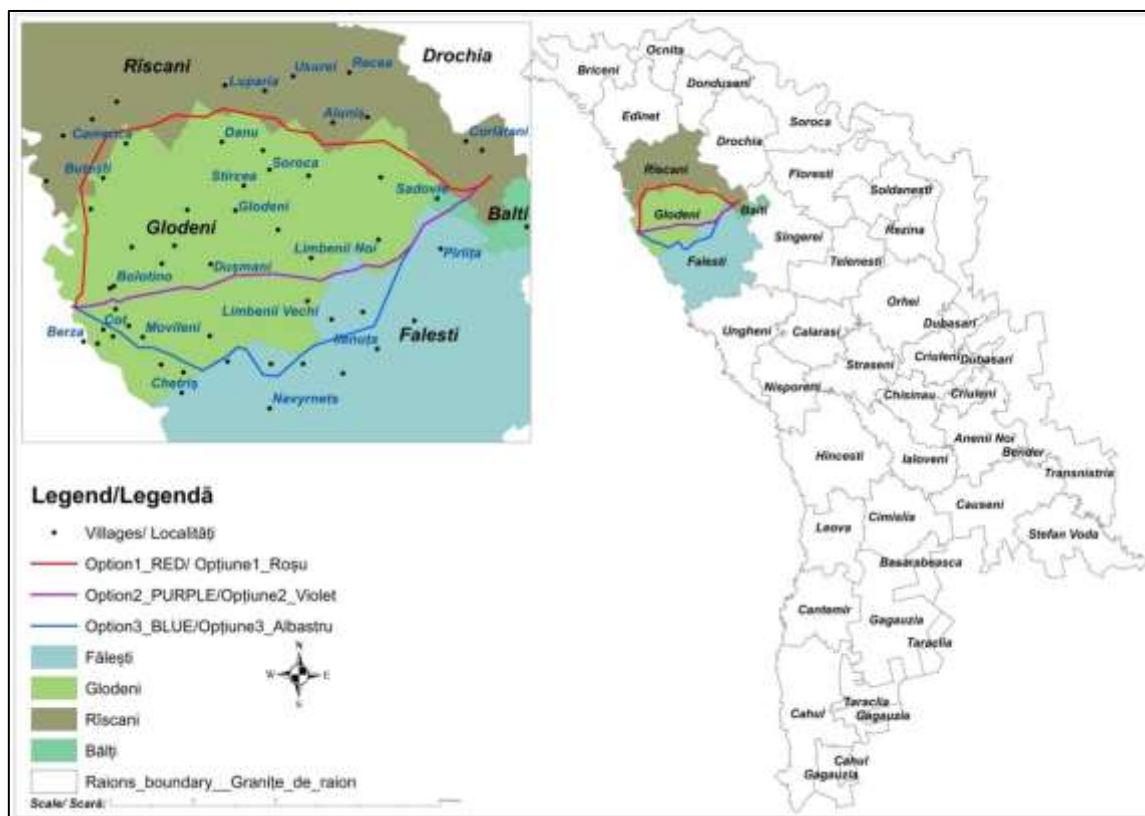
Suprafețele de teren ocupate temporar sunt necesare pentru lucrările de pregătire a organizării de șantier și pentru perioada de construcție și includ: platforme de lucru pentru montarea stâlpilor LEA de susținere și întindere în colț; platforme pentru conductorii de fază și pentru coridorul de manevre și acces al acestora. În vederea alegerii variantei optime pentru traseul viitoarei LEA 400 kV Bălți-Suceava au fost analizate comparativ trei opțiuni (**Figura 2.1**):

- LEA 400 kV Bălți-Suceava - Opțiunea 1, traseul spre nord care traversează o parte a teritoriului administrativ al municipiului Bălți, raioanele Rîșcani și Glodeni cu o lungime de cca. 63 km (traseul roșu);
- LEA 400 kV Bălți-Suceava - Opțiunea 2, traseul din centru care traversează parte a teritoriului administrativ al municipiului Bălți și raionul Glodeni având o lungime de cca. 48 km (traseul mov);
- LEA 400 kV Bălți-Suceava - Opțiunea 3, traseul spre sud care traversează parte din teritoriul administrativ al municipiului Bălți și raioanele Glodeni și Fălești, cu o lungime de cca. 58 (traseul albastru).

Pentru Stația nouă BtB Bălți au fost analizate trei variante de amplasare cu suprafețe de circa 4 ha situate în partea de nord-vest, partea de sud-vest și respectiv, partea de nord a stației electrice existente 330/110 kV Bălți:

- Stația nouă BtB Bălți - Varianta 1, situată la nord-vest de stația electrică existentă 330/110 kV Bălți, pe teren agricol ce urmează a fi achiziționat de Moldelectrica și cu acces direct la drumul european M14-E583;
- Stația nouă BtB Bălți - Varianta 2, situată la sud-vest de stația electrică existentă 330/110 kV Bălți, aproape de LEA 330 kV Bălți-Strășeni, pe teren agricol ce urmează a fi achiziționat de Moldelectrica și cu acces direct la drumul european M14-E583;

- Stația nouă BtB Bălți - Varianta 3, situată în nordul stației electrice existente 330/110 kV Bălți, în imediata vecinătate, pe teren agricol deținut parțial în proprietatea Moldelectrica.

Figura 2.1 – Variante de traseu pentru LEA Bălți-Suceava

Pe baza analizei din cadrul Raportului preliminar ESIA (ESIA Scoping Report) și a Raportului ESIA (ESIA draft Report), a evaluării multi-criteriale și a analizei de sensibilitate se propun următoarele soluții optime:

- realizarea LEA 400 kV Bălți-Suceava pe traseul din opțiunea 2 (mov, centru) - lungimea cea mai scurtă, trasee accesibile, valoare mai mică de investiție, impact vizual redus, traversează mai puține arii naturale protejate, trece la limita intravilanului a cel mult 2-3 localități (**Figura 2.1**);
- realizarea incintei stației noi BtB Bălți în varianta 1 – amplasarea în partea de nord-vest a stației electrice existente 330/110 kV Bălți, pe un teren agricol care va necesita demararea procedurii de expropriere-relocare/compensare, cu acces direct la drumul M14-E583; această variantă presupune cel mai mic volum de lucrări, nu intersectează traseele LEA existente și nu modifică traseul cel mai scurt LEA 400 kV Bălți - Suceava.

Analiza multi-criterială a luat în considerare aspectele tehnice, socio-economice, culturale și de mediu, după cum urmează:

- **Tehnic** (ex. lungimea liniei electrice; numărul de stâlpi, fundații stâlpi și structura geologică a solului; existența unor zone poluate sau zone agresive din punct de vedere relief pe traseu; co-existența cu alte obiective de investiții cum sunt drumuri, căi ferate, cursuri de râuri, alte LEA, linii pentru telecomunicații, conducte diverse etc.; accesibilitatea traseului / nivele de dificultate; costuri cu investiția etc.);

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 11
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- **Socio-economic** (ex. accesul la terenurile agricole; despăduriri; dreptul de proprietate asupra terenurilor în situația traversării intravilanului unor zone locuite / comunități locale și terenuri agricole înalt productive; relocare sau compensare; impact temporar asupra calității aerului (praf și pulberi în suspensie), zgomot datorită creșterii în intensitate și volum a traficului rutier pe perioada pregătirii organizării de șantier și a construcției etc.);
- **Mediu** (ex. traversarea suprafețelor împădurite protejate, defilee, râuri și lacuri; impactul câmpului electromagnetic; impactul asupra sistemelor ecologice; impactul vizual etc.);
- **Patrimoniul cultural** (ex. impactul asupra clădirilor de patrimoniu și a monumentelor; traversarea siturilor arheologice etc.).

Raționamentul pentru alegerea variantei actuale (Opțiunea 2, mov, centru) a fost reducerea la minimum a impactului potențial generat de proiect (ex. degajarea terenurilor și despăduriri; impactul asupra patrimoniului cultural și a monumentelor; relocare și / sau compensare; pierderi de active/bunuri și schimbarea activităților economice).

MOLDELECTRICA a aprobat această opțiune 2 (mov, centru) ca fiind traseul LEA optim (**Figura 2.2**).

Traseul ales "opțiunea 2, mov" pornește de la stâlpul terminal al LEA 400 kV amplasat pe teritoriul României, traversează râul Prut apoi luând orientarea spre est trece printre localitățile Balatina și Tomeștii Noi, ocolind pe la sud Clococenii Vechi și Dușmani; continuă printre localitățile Limbenii Noi și Limbenii Vechi, respectiv Pârlița și Fundurii Vechi. Traseul continuă pe la sud de localitatea Sadovoe, traversează drumul Magistral M14 și intră în stația BtB Bălți. De-a lungul traseului LEA sunt traversate drumurile regionale R57 Fălești - Petrușeni, R15 Glodeni - Râșcani și drumul Magistral M14 Bălți - Lipcani. Este traversată și calea ferată dintre localitățile Bălți și Glodeni.

Lungimea traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava pe teritoriul Republicii Moldova, Opțiunea 2, Traseul mov este planificată pentru circa 48 km de linie tip simplu circuit, incluzând 157 de stâlpi metalici zăbrelți autoportanți.

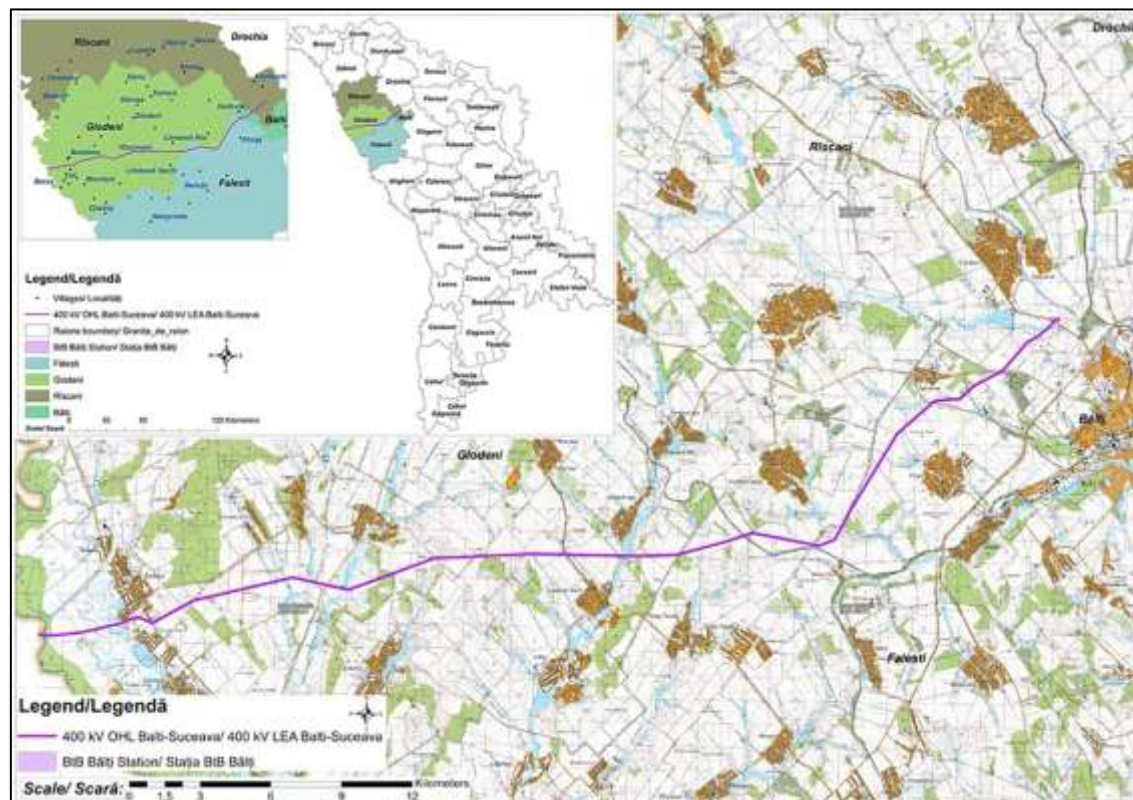

Figura 2.2 – LEA 400kV Bălți-Suceava – traseul optim ales

2.2. Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației

Republica Moldova (MD), cu o suprafață de 33.800 km², este situată în sud-estul Europei între România și Ucraina. În întreaga țară predomină un climat temperat continental, cu veri calde și însorite și ierni reci, un pic mai blânde, în partea de sud.

Populația totală are în principal o structură rurală 57,5% (42,5% urban), însumând 2.804.801 locuitori, potrivit rezultatelor Recensământului oficial al populației, 2014.

Moldova este împărțită administrativ în 32 de raioane, 5 municipii (Chișinău, Bălți, Bender, Comrat și Tiraspol) și două unități teritoriale autonome: Găgăuzia (U.T.A.G.) și a unitatea administrativ-teritorială din Transnistria (U.T.A.T.).

Mai mult decât atât, la nivelul organizării administrative, Republica Moldova are un total de 1533 de localități din care 55 de localități au statutul de oraș și 846 sunt comune. Aceste localități au propriul primar și consiliu local. Alte 632 de sate nu sunt suficient de mari pentru a avea o administrare separată.

Traseul LEA propus este în limitele a următoarelor municipii / raioane / regiuni (**Figura 2.2**):

- Municipiul Bălți;
- Raionul Fălești;
- Raionul Glodeni;
- Raionul Rîșcani.

Două zone de impact sunt acoperite de traseele LEA propuse, incluse în "coridorul de analiză a părților interesate" (5 km stânga/dreapta de axul liniei, însumând un coridor de 10

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 13
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

km). Zona de impact primar este reprezentată de orașele/municipiile, comunele și satele, inclusiv cu posibilele grupuri vulnerabile, care se află în interiorul "coridorului de proximitate" (0,5 km stânga/dreapta de axul liniei, însumând un coridor de 1 km), care include aria de protecție și de siguranță (30 m stânga/dreapta de axul liniei, însumând un coridor de siguranță de 75,0 m până la 75,5 m) a viitoarei LEA 400 kV Bălți - Suceava. Zona de impact secundar este reprezentată de orașele/municipiile, comunele și satele învecinate traseului LEA, subordonate administrativ raioanelor enumerate mai sus, incluse în "coridorul de analiză a părților interesate".

Structura populației după mediul de rezidență și gen în zona de interes a Proiectului este prezentată în **Tabelul 2.1**.

Table 2.1– Populația din raioanele / municipalitățile afectate de Proiect

Denumire raion / Municipalitate	Număr de locuitori (persoane)	din care		din care	
		rural / urban (%)		bărbați / femei (%)	
Bălți*	102 457	4	96	46	54
Fălești	78 258	86	14	48	52
Glodeni	51 306	84	16	48	52
Rîșcani	59 226	82	18	48	52

* Stația electrică este situată în nord-vest față de Municipiului Bălți și nu va afecta în mod direct populația din orașul Bălți.

Sursa: Recensământul populației și al locuințelor, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2014
<http://recensamant.statistica.md/ro>

În ceea ce privește etnia, moldovenii sunt cel mai numeros grup etnic (75,1%) de la nivelul Republicii Moldova. De asemenea, există numeroase alte grupuri etnice din care cca. 7,0% români, 6,6 % sunt ucrainieni, 4,1% ruși, 4,6% găgăuzi, 1,9% bulgari, 0,3 % romi și 0,5 % alte naționalități nespecificate. În orice caz, raioanele prin care traseul propus al LEA va trece nu au o structură etnică omogenă¹.

În cadrul populației active din Republica Moldova (43,3 % din populația totală), 36,1 % lucrează în sectorul agricultură. Din aceștia 49 % (sau 17,9 % din populația totală) sunt persoane implicate în producția de produse agricole, exclusiv pentru consum propriu. Mai mult 11,8 % din populația activă lucrează în industrie, în timp ce 4,7 % activează în construcții. Procentul cel mai mare din populația activă este angajată în sectorul serviciilor (47,4 %), inclusiv administrația publică².

Luând în considerare hărțile topografice pentru traseul LEA propus "opțiunea 2, mov", pentru interconectarea stațiilor electrice Bălți - Suceava, cu includerea datelor privind structura titlurilor de proprietate asupra terenurilor și destinația terenurilor (scopul utilizării acestora) în zonele înconjurătoare, putem concluziona că structura populației din zona de interes a

¹ Recensământul populației 2014

² Statistica forței de muncă 2018

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 14
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Proiectului este predominant rurală, având ca activitate principală – agricultura (ex. cereale, floarea soarelui, pomicultură etc.).

Informații suplimentare referitoare la comunitățile locale incluse în grupul vizat în Proiectul 'MD-RO' și la existența sau nu a grupurilor / familiilor vulnerabile sunt prezentate în **Cap. 5 – Programul de consultare al părților interesate.**

2.3. Probleme sociale și de mediu posibile

Pe baza analizei finale de mediu și sociale, precum și a Raportului privind impactul asupra mediului și impactul social (ESIA Report) au fost identificate arii sensibile de-a lungul traseului optim propus "opțiunea 2, mov" al LEA 400 kV (**Figurile 2.2**):

- **Mediu** - Rețeaua ecologică națională: coridor ecologic de importanță internațională (râul Prut), coridor ecologic propus, zone nucleu de importanță internațională - Pădurea Domnească; Arii naturale protejate de stat: Rezervația științifică Pădurea Domnească; situri Emerald; Arii de importanță acvifaunistică; traversări de cursuri de apă și lacuri;
- **Aspecte social-economice** - execuția și funcționarea LEA va afecta populația de-a lungul traseului, în localitățile³ aflate la o distanță ≤ 500 m (stânga/dreapta de axul LEA), în diferite moduri; probleme generate în perioada organizării de șantier și de construcție ar putea fi: impactul local și temporar minor asupra calității aerului (praf și pulberi în suspensie), zgomotul datorat creșterii intensității și a volumului traficului; câmp magnetic, zgomot specific dat de efectul corona, ozon – acestea fiind generate de funcționarea LEA, care vor influența posibilitatea de a trăi în apropierea instalațiilor; accesul dificil la teren/proprietăți; titlul de proprietate în această zonă predominant rurală, pentru culturi agricole, pomi și arbuști fructiferi, afectat de posibile exproprieri cu compensare și/sau relocare; zone rezidențiale mici caracteristic rurale;
- **Patrimoniul cultural și monumente** – există unele monumente istorice și culturale de patrimoniu aflate în vecinătatea LEA; impactul urmând a fi evitat, atât în perioada de organizare de șantier cât și de construcție, asupra clădirilor culturale/istorice sau asupra siturilor arheologice.

---

³ Satele din Comuna Balatina

3. CADRUL LEGISLATIV ȘI CERINȚE

3.1. Legislația în Republica Moldova

Contextul juridic al Proiectului 'MD-RO', *Partea a 2-a*: al II-lea Proiect prioritar, în ceea ce privește consultarea publică și diseminarea de informații, este reglementată, în mod direct sau indirect, prin următoarele legi și documente naționale:

- **Constituția Republicii Moldova / 1994** - Republicată. Modificată și completată, în 2016,
- **Legea nr. 982 / 2000** privind **accesul la informație**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Legea nr. 86 / 2014** privind **evaluarea impactului asupra mediului**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Ordinul nr. 1 / 2019** emis de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului cu privire la aprobarea **Ghidului cu privire la executarea procedurilor privind evaluarea impactului asupra mediului**.
- **Legea nr. 488-XIV / 1999** privind exproprierea pentru proiecte strategice de utilitate publică, cu modificările și completările ulterioare,
- **Codul funciar nr.828-XII / 1991**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Legea nr. 218 / 2010** privind **protecția patrimoniului arheologic**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Legea nr. 64 / 2010** privind **libertatea de exprimare**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Legea nr. 239 / 2008** privind **transparența în procesul decizional**, cu modificările și completările ulterioare,
- **Hotărârea Guvernului nr. 967 / 2016** privind **Regulamentul procedurii de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional**,
- **Hotărârea Guvernului nr. 72 / 2000** privind **Regulamentul antrenării publicului în elaborarea și adoptarea deciziilor de mediu**.

Constituția MD recunoaște că accesul la informație este unul din drepturile fundamentale ale omului și acest aspect este prevăzut în articolul 34. **Legea nr. 982/2000** prevede faptul că informațiile de interes public ar trebui să fie puse gratuit și în mod obligatoriu la dispoziția solicitanților. Nu există nicio autoritate pentru a controla/monitoriza aplicarea legii, dar există posibilitatea de a face apel la Avocatul Poporului.

Conform prevederilor **Legii nr. 86/2014** - Anexa 1, punctul 21, Construirea cablurilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime mai mare de 15 km sunt supuse procedurii EIM. Această lege stabilește, în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, atât Legea privind protecția mediului înconjurător și, împreună cu alte acte legislative în vigoare, cât și obiectivele, responsabilitățile și principiile de elaborare ale unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului (EIM).

În ceea ce privește consultarea publicului și diseminarea informațiilor referitoare la procedura EIM, în Capitolele IV, V și VI din Legea nr. 86/2014 se prezintă normele și cerințele exacte care trebuie respectate. În acest scop Moldelectrica - inițiatorul trebuie să elaboreze și să

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 16
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

predea un "Program pentru efectuarea evaluării impactului asupra mediului" și să se asigure că publicul vizat (părți interesate posibil afectate de Proiect) este informat. Astfel:

- inițiatorul va publica pachetul de informații în cel puțin un ziar național și unul local și va încărca pe site-ul său de internet, împreună cu detalii de contact (unde, cui, cum și până când putem adresa o plângere/nemulțumire/sesizare). Toate comentariile și sesizările sunt înregistrate de către inițiator, o copie fiind trimisă autorității competente, în acest caz Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
- pachetul public de informații va fi, de asemenea, încărcat pe site-urile de internet corespunzătoare autorităților competente - Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Economiei (autoritate în domeniul de interes) și cele ale administrației publice locale - primul nivel din zona de interes a Proiectului (orașe / municipii și sate / comune); suplimentar, reprezentanții comunităților locale vor fi în măsură să consulte versiunea tipărită a documentelor într-o zonă accesibilă publicului;
- reacții/comentarii din partea părților interesate sunt binevenite, în scris, pentru o perioadă definită de lege (30 de zile sau 60 de zile, în funcție de natura pachetului de informații furnizate/publicate);
- în paralel, inițiatorul este obligat să ia în considerare opinia publică prin intermediul unor acțiuni de consultare publică, evenimente care vor fi organizate în conformitate cu cerințele art. 22;
- după colectarea tuturor comentariilor, atât cele comunicate în scris, cât și cele din cadrul dezbaterilor publice, inițiatorul trebuie să elaboreze un Raport privind implicarea publicului și să îl prezinte autorității competente în termen de 50 de zile de la depunerea documentației privind EIM.

Modul de abordare, în cadrul Legii nr. 86/2014, a consultărilor publice în context transfrontalier este prezentat la capitolul 3.4.

Conform prevederilor **Legii nr. 488-XIV / 1999** în cazul în care vor avea loc exproprieri de teren în timpul implementării și dezvoltării Proiectului 'MD-RO', Moldelectrica trebuie să demareze procedura de expropriere și de relocare și/sau compensare, în termen de cel mult 10 zile de la publicarea definiției: Proiect de "utilitate publică".

3.2. Directive europene

Contextul legislativ european pe care trebuie să îl luăm în considerare include următoarele:

Evaluarea impactului asupra mediului

- **Comisia europeană** a emis o serie de cerințe referitoare la implicarea părților interesate în procesul EIM, pe care le-a integrat în **Directiva 2014/52/UE** care modifică Directiva 2011/92/UE **privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIM)**.

DIRECTIVA privind EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

La Articolele 5 - 7 se menționează: Normele detaliate de informare a publicului, de exemplu, prin lipirea unor afișe pe o anumită rază sau publicarea în ziarele locale, și de consultare a publicului interesat, de exemplu, prin depunerea de materiale în scris sau prin anchete publice, se stabilesc de către statele membre. Statele membre iau măsurile necesare pentru a garanta că informațiile relevante sunt puse la dispoziția publicului în format electronic, cel puțin prin intermediul unui portal central sau al unor puncte accesibile de acces, la nivelul administrativ adecvat.

3.3. Cerințe la nivelul politicilor internaționale

Creditorii internaționali, inclusiv BERD, BEI, BM și CFI, solicită ca proiectele pe care le finanțează să fie în conformitate cu standardele naționale, precum și politicile de mediu și sociale și ghidurile adoptate de bănci. Pe scurt, cerințele politicilor internaționale care trebuie luate în considerare includ:

- **BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare**, cu cerințe pentru implicarea părților interesate evidențiate în următoarele documente:
  - Politica BERD socială și de mediu (aprilie 2019);
  - Cerințele de performanță 10 (CP10): Diseminarea informațiilor și implicarea părților interesate;
  - Politica de informare publică - PIP (revizuită în 2014).

BERD consideră că implicarea părților interesate este un proces continuu, care trebuie să fie demarat încă din prima etapă a procesului ESIA și să fie continuat pe tot parcursul întregii vieți a proiectului finanțat de BERD.

Principii și proceduri adoptate de către BERD

Încă de la înființarea sa, BERD a promovat dezvoltarea durabilă și rațională în ceea ce privește mediul înconjurător. Consultările publice și diseminarea de informații intră în responsabilitatea sponsorului proiectului, acestea fiind verificate de către Bancă, în conformitate cu angajamentele sale de Politică. Proiectele clasificate în categoria A ar putea avea, pe viitor, un potențial impact negativ, semnificativ și divers, social și/sau de mediu, care nu poate fi identificat cu ușurință, evaluat și atenuat și, prin urmare, necesită un proces formal și participativ de evaluare. Cerințele pentru diseminarea informațiilor și consultare sunt specificate pentru fiecare etapă a acestui proces. Participarea informată (în cunoștință de cauză) implică un proces de consultare organizat și iterativ. Persoanele vulnerabile ar putea avea nevoie de o atenție specială și ar putea necesita resurse suplimentare pentru a înțelege impactul și pentru a permite obținerea de opinii/comentarii utile, la obiect. În acest sens, în cazul Proiectului 'MD-RO' care implică ESIA, informarea și consultarea se efectuează în conformitate cu politicile BERD. Procesul de consultare trebuie să respecte graficul de timp BERD pentru diseminarea de informații, detaliat în PIP, precum și orice cerințe aplicabile în temeiul legislației naționale EIM și alte legi relevante. EIM / ESM trebuie să rămână în domeniul public pe toată durata de viață a proiectului, documentele putând fi actualizate, din când în când, cu informații suplimentare.

Proiectul de interconectare 'MD-RO' fiind clasificat în categoria A, va respecta întocmai procedurile BERD detaliate în **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**.

- **Banca Europeană de Investiții (BEI)** - Manualul social și de mediu (octombrie 2018), care reprezintă declarația / politica Băncii privind standardele de mediu și sociale; ESS 10 privind Implicarea părților interesate definește cerințele Băncii pe parcursul ciclului de viață al proiectului (fazele de pregătire, implementare și monitorizare), subliniind valoarea participării publicului la procesul decizional;
- **Banca Mondială (BM)** solicită, de asemenea, aplicarea Standardelor Sociale și de Mediu (ESS) ale Băncii, ca parte a Cadrului Social și de Mediu 2017 al Băncii Mondiale; aplicarea ESS 10 privind implicarea părților interesate și diseminarea informațiilor va îmbunătăți sustenabilitatea proiectului, va spori acceptarea proiectului și va aduce o contribuție semnificativă la proiectarea și implementarea cu succes a proiectului;
- Politici și cerințe privind consultarea publică și diseminarea de informații către public elaborată de către **CFI – Corporația Financiară Internațională**, pentru a se asigura că proiectele în care investește sunt puse în aplicare într-un mod responsabil din punct de vedere social și de mediu;
- **Principiile Ecuator ale Instituțiilor Financiare (EPFIs)** încurajează identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și a impactului negativ social și de mediu al proiectelor de infrastructură și industriale mari, pe întreaga durată de viață a proiectului; EPFIs definește 10 Principii prin care garantează că proiectele sunt dezvoltate în mod responsabil față de mediu și social, între care sunt menționate și:
  - Principiul 5: Implicarea părților interesate,
  - Principiul 6: Mecanismul de reclamații și sesizări.

Suplimentar, ca răspuns la criza sanitară COVID-19, BERD, BEI și BM au pregătit și linii directoare / ghiduri care vizează planificarea implicării părților interesate în acest context pandemic global, pentru operațiunile/proiectele finanțate de aceste bănci.

3.4. Convenții internaționale

Convenția ONU (Organizația Națiunilor Unite) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (**Convenția Espoo**) reunește toate părțile interesate, pentru a preveni deteriorarea mediului înainte ca aceasta să se producă.

- **Convenția Espoo** a fost adoptată de către consilierii guvernamentali din țările Comisiei Economice pentru Europa (CEE) din cadrul NU (Națiunile Unite) privind problemele de mediu și de apă ale CEE, în cadrul celei de a IV-a sesiuni, care a avut loc la Espoo, Finlanda, 25.02-01.03.1991.

România a semnat Convenția Espoo în 1991, iar în 2001 a ratificat-o; Moldova a semnat aderarea la Convenție în 1994, în vederea aprobării/ratificării ulterioare.

Având în vedere situația de față unde LEA 400 kV Bălți – Suceava traversează râul Prut, urmând traseul peste granița dintre Republica Moldova (MD) – Partea de origine și România

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 19
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

(RO) – Partea afectată, trebuie luat în considerare un posibil impact transfrontalier, fiind necesară EIM conform cerințelor Convenției Espoo și a Legii MD nr. 86/2014.

- *Convenția Espoo – Art. 3 Notificare*

(1) [...] Partea de origine va notifica orice posibilă altă Parte care ar putea fi afectată prin Proiect, în scopul asigurării unor consultări adecvate și eficiente în temeiul Art. 5, cât mai curând posibil și nu mai târziu de momentul când își informează părțile interesate despre Proiect.

(8) Părțile interesate (Partea de origine și Partea afectată) trebuie să se asigure că publicul Părții afectate, din zonele cu potential impact negativ, va fi informat și vor avea posibilitatea de a comenta, de a transmite nemulțumirile/preocupările lor și de a face sesizări cu privire la Proiect, aceste sesizări urmând a fi înregistrate și apoi transmise autorității competente din Partea de origine.

- *Convenția Espoo – Art. 4 Pregătirea documentației EIM*

(2) [...] Părțile interesate (Partea de origine și Partea afectată) se vor asigura că documentația EIM va fi distribuită către autorități și publicul larg al Părții afectate în zonele cu posibil impact, pentru transmiterea sesizărilor către autoritatea competentă a Părții de origine, direct sau prin intermediere, într-un interval de timp rezonabil, înainte de luarea deciziei finale asupra Proiectului (activității propuse).

În comparație cu Convenția Espoo, legislația națională MD vine cu un calendar și cu termene clare pentru desfășurarea consultărilor în contextul transfrontalier.

Dacă la etapa de evaluare preliminară autoritatea competentă a părții de origine (MD) va stabili necesitatea examinării în context transfrontalier a activității planificate (dezvoltarea LEA 400 kV Bălți – Suceava), în conformitate cu Legea nr. 86/2014, inițiatorul (MD) va elabora o notificare pentru partea afectată (RO) și o înaintează autorității competente a părții de origine (MD).

În cazul în care partea afectată (RO) își va exprima intenția de a participa la procedura EIM, urmare a notificării amintite mai sus, și va informa autoritatea competentă a părții de origine (MD) cu privire la decizia sa, procedura de evaluare a impactului asupra mediului urmând a se realiza cu participarea Părții afectate (RO). Este recomandat ca părțile să convină asupra procedurii EIM.

Referitor la modul de desfășurare a consultărilor/dezbaterilor publice în context transfrontalier, Legea nr. 86/2014 prevede următoarele:

- *Legea nr. 86/2014 – Art. 14. Desfășurarea consultărilor*

(4) Dezbaterile publice se desfășoară, pentru fiecare caz în parte, pe teritoriul Părții de origine, în hotarele administrativ-teritoriale ale localităților unde se planifică desfășurarea activității, cu participarea Părții afectate, în conformitate cu acordurile bilaterale sau cu decizia comună a Părților privind desfășurarea dezbaterilor publice. Participarea Părții afectate la consultări și dezbateri publice se efectuează din cont propriu.

(5) Rezultatele consultărilor și dezbaterilor publice, inclusiv lista participanților, se consemnează într-un proces-verbal, semnat de președintele și secretarul ședinței.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 20
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- *Legea nr. 86/2014 – Art.17. Prezentarea și diseminarea documentației privind evaluarea impactului asupra mediului*

(1) În cazul în care autoritatea competentă a părții de origine prezintă autorității competente a Părții afectate, pentru coordonare, Programul de realizare a evaluării impactului asupra mediului, autoritatea competentă a Părții afectate urmează să prezinte avizul în conformitate cu termenele și procedurile stabilite. Autoritatea competentă a Părții afectate plasează programul pe pagina sa web oficială, indicând perioada de prezentare a opiniei asupra acestuia.

(2) Documentația privind evaluarea impactului asupra mediului este prezentată autorității competente a Părții afectate într-o limbă accesibilă, pe suport de hârtie și în format electronic, cu indicarea termenului de examinare a documentației, care va fi de cel mult 50 de zile. În caz de necesitate, cu acordul părților, termenul de examinare a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile.

(3) Autoritatea competentă, în termen de 5 zile lucrătoare, plasează pe pagina web oficială documentația privind evaluarea impactului asupra mediului și o prezintă autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din teritoriul impactului potențial și autorităților administrației publice centrale de profil, indicând termenele de prezentare a comentariilor. Autoritățile administrației publice locale, în termen de 5 zile lucrătoare, plasează informația despre evaluarea impactului asupra mediului, pe suport de hârtie, într-un loc accesibil publicului și informează despre aceasta publicul și autoritatea competentă a Părții afectate.

(4) Instituțiile de stat și alte instituții ale Părții afectate implicate în procesul de examinare a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului, precum și publicul interesat prezintă, în termenele prevăzute, comentariile lor autorității competente, care elaborează avizul.

- *Legea nr. 86/2014 – Art.18. Consultările și informarea despre decizia luată*

(1) În procesul examinării documentației privind evaluarea impactului asupra mediului, autoritatea competentă a Părții afectate, în caz de necesitate, organizează consultări cu instituțiile interesate și cu publicul și inițiază consultări cu autoritatea competentă a Părții de origine.

(2) Autoritățile competente ale Părților organizează de comun acord consultări, în cadrul cărora convin asupra componentei participanților și a subiectelor ce urmează a fi puse în discuție. Consultările se desfășoară înainte de emiterea acordului de mediu.

(3) În conformitate cu acordul comun al autorităților competente ale Părților, Partea afectată poate participa la dezbateri publice pe teritoriul Părții de origine. Participarea Părții afectate la dezbateri publice se efectuează din cont propriu. Autoritatea competentă a Părții afectate plasează informația cu privire la desfășurarea dezbaterilor publice pe pagina web oficială, informează în acest sens autoritățile administrației publice locale din teritoriul potențial afectat de impactul transfrontalier, informează publicul prin intermediul mass-media și al internetului despre data și locul desfășurării dezbaterilor publice.

(4) În procesul de luare a deciziei cu privire la activitatea planificată, Partea de origine ia în considerație rezultatele consultărilor și ale dezbaterilor publice în mod corespunzător.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 21
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

(5) După primirea de la autoritatea competentă a Părții de origine a informației despre decizia luată în privința activității planificate, însoțită de argumentele pe care se bazează, autoritatea competentă a Părții afectate plasează informația și argumentele pe pagina sa web oficială și le transmite autorității administrației publice locale respective în termen de 5 zile lucrătoare.

Convenția Comisiei Economice pentru Europa din cadrul Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (**Convenția de la Aarhus**), stabilește o serie de drepturi ale publicului (persoane individuale și asociații ale acestora), în ceea ce privește mediul.

- **Convenția Aarhus** a fost semnată în Danemarca în 1998 de către Comisia Europeană și guvernele din 36 de țări, având ca obiectiv principal protejarea drepturilor oamenilor la un mediu sănătos; Republica Moldova a ratificat Convenția prin adoptarea Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 346-XIV din 07 aprilie 1999.

4. IDENTIFICAREA și ANALIZA PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. Definirea părților interesate

În cadrul Ghidului cu privire la executarea procedurilor privind evaluarea impactului asupra mediului aprobat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului prin Ordinul nr. 1/2019, reprezentantul publicului interesat este definit astfel: persoanele prezente la ședința de dezbateră publică, altele decât reprezentanții autorității competente - moderatorul ședinței și/sau reprezentanții inițiatorului proiectului și/sau titularului documentației privind evaluarea impactului asupra mediului, care manifestă interes față de documentația privind evaluarea impactului asupra mediului și deciziile adoptate în baza acesteia în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

Manualul CIF privind implicarea părților interesate (2007) definește părțile interesate drept "persoane sau grupuri care sunt afectate în mod direct sau indirect de un proiect, precum și cei care ar putea avea interese într-un proiect și/sau capacitatea de a influența rezultatul acestuia în sens fie pozitiv, fie negativ".

În cadrul SEP, părțile interesate, atât cele interne cât și cele externe, urmează să fie identificate în conformitate cu cerința de performanță BERD - CP10.

Categoriile și lista părților interesate identificate vor evolua împreună cu Proiectul 'MD-RO'. În această etapă *Partea a 2-a*: al 2-lea Proiect prioritar au fost identificate grupurile generale ale părților interesate, așa cum sunt prezentate în **Figura 4.1**. Toate părțile interesate sunt în prezent localizate în Moldova, fiind posibil ca extinderea grupurilor să fie necesar, ca în viitor, să includă și grupurile românești.

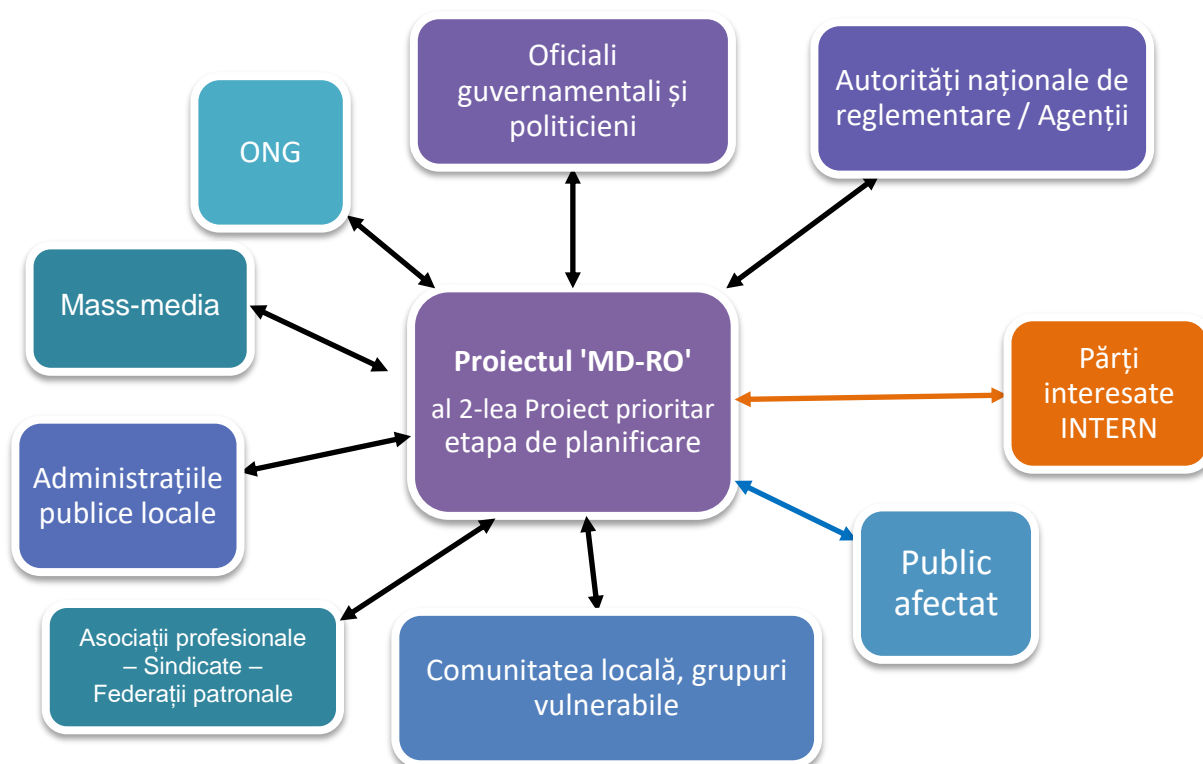

Figura 4.1 – Părțile interesate – grupuri vizate

Părți interesate – Grupuri Externe

Această categorie a părților interesate este reprezentată de către publicul rezident în zonele cel mai probabil afectate, cât și publicul, care se numește "preocupat/interesat", care ar putea fi afectat de Proiectul 'MD-RO'.

Grupul principal, luând în considerare aria geografică de impact a celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO' și utilizând pentru impactul social-economic, este reprezentat de:

Persoanele/Publicul afectat(e) direct de construirea și/sau funcționarea LEA

Persoane și gospodării afectate în mod direct în timpul construcției și / sau funcționării LEA, din diverse cauze cum ar fi: impactul asupra terenurilor agricole cauzat de pilonii stâlpilor de înaltă tensiune și de drumurile amenajate pe perioada de construcție (având ca rezultat măsuri de compensare); impactul datorat zgomotului generat de construcția și funcționarea LEA. Persoanele afectate direct vor constitui un grup foarte important al părților interesate, preocuparea principală fiind aceea de a se asigura respectarea drepturilor acestor persoane în acest proces și că procesul, inclusiv orice măsură de compensare este transparent și ușor de înțeles pentru persoana(e) afectată(e).

În scopul identificării persoanelor afectate în mod direct o cercetare suplimentară va fi făcută, în etapa preliminară de definire.

Comunități locale și grupuri vulnerabile

Atât grupurile din cadrul comunităților locale cât și grupurile vulnerabile pot fi afectate în mod diferit de cel de al 2-lea Proiect prioritar, fiind posibil să apară un impact divers:

- Grupurile din cadrul comunităților locale afectate pot semnala aspecte legate de accesul la terenurile publice, accesul la infrastructura rutieră și la sursele de apă;
- Grupurile vulnerabile (minorități etnice, religioase, vârstnici, tineri, șomeri etc) pot semnala un impact negativ similar, dar pot identifica și oportunități cum ar fi noi locuri de muncă pentru șomeri și tineri.

Administrația publică locală

Sunt acoperite două zone de impact: prima (comunele și satele, incluzând și grupurile vulnerabile vecine din zona de protecție a LEA) și cea de a doua (agenții de dezvoltare regională, raioane, municipalități și orașe).

- Zona de impact primar – orașele/municipiile, comunele și satele din interiorul „coridorului de proximitate” (0,5 km stânga/dreapta de axul LEA, însumând un coridor de 1 km), care include și „coridorul de protecție” a LEA opțiunea 2, traseul mov (30 m stânga/dreapta de axul liniei, însumând un coridor de siguranță de 75,0 m până la 75,5 m funcție de tipul stâlpilor utilizați);
- Zona de impact secundar - orașele/municipiile, comunele și satele învecinate traseului LEA opțiunea 2, traseul mov, încadrate în coridorul de analiză și subordonate administrativ următoarelor raioane/municipii:
  - Municipiul Bălți și câteva comune învecinate;
  - Raionul Fălești;
  - Raionul Glodeni;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 24
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- Raionul Rîșcani.

Oficiali guvernamentali și politicieni

- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - Direcțiile Politici în domeniul energetic; Infrastructura de transport; Urbanism, construcții și locuințe;
- Ministerul Mediului - Direcția politici de prevenire a poluării; Analiză, monitorizare și evaluare a politicilor;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Ministerul Culturii
- Parlamentul MD " Comisia permanentă pentru mediu și dezvoltare regională".

Autorități naționale de reglementare / Agenții

- Agenția de Mediu;
- Agenția Moldsilva;
- Agenția pentru Supraveghere Tehnică;
- Agenția Relații Funciare și Cadastru;
- Agenția Națională Arheologică;
- Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

Mediul academic și CDI (cercetare – dezvoltare – inovare)

- Universități, Academia de Științe și Institute de CDI

Organizații profesionale; Sindicate și Federații patronale

- Asociații de fermieri;
- Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Ramurile Silvice și Protecția Mediului Înconjurător;
- Federația Sindicală a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova "SINDENERGO".

Societatea civilă – ONG (Organizații NeGuvernamentale)

- Activiști de mediu;
- Grupuri conservatoare;
- Grupuri de interese la nivelul comunității / grupuri cetățenești.

Mass media

Pentru etapa de consultare publică, un comunicat de presă va fi redactat și publicat, în conformitate cu prevederile legislative naționale – Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, analizând în continuare dacă va fi cazul organizării unei conferințe de presă, pe parcursul derulării proiectului.

- ziare tipărite și on-line;
- reviste de specialitate tipărite și on-line.

În etapa de dezvoltare a Proiectului, grupurile părților interesate se vor extinde/schimba și ar putea include:

Mediul de afaceri

- Distribuitorii de energie electrică;
- Companii energetice / producători;
- Sub-contractori (ex. prestatori de servicii de consultanță și proiectare sau furnizori de echipamente/instalații);

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 25
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- Dezvoltatori de proiecte și investitori.

Instituții financiare internaționale

- BM - Banca mondială;
- CFI – Corporația Financiară Internațională;
- BEI – Banca Europeană de Investiții, etc.

Părți interesate – Grupuri Interne

Această categorie este reprezentată de:

- Conducerea și salariații Moldelectrica, cu o atenție sporită pe Filiala RETI Nord și pe echipa de Proiect 'MD-RO'.

Se menține recomandarea făcută conducerii Moldelectrica, la primul Proiect prioritar, conform căreia Întreprinderea trebuie să își consolideze Serviciul de protecție și prevenire, prin crearea unei unități de relații cu comunitățile locale pentru a gestiona procesul de consultare a părților interesate, a aborda comentariile/opiniile/revedicările și a pune în aplicare, dacă va fi necesar, programele de dezvoltare comunitară pentru a minimiza orice impact potențial identificat în Raportul ESIA (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic). Această Unitate se va implica și va participa la procesele de consultare și implicare publică.

Alte părți interesate, la nivelul grupurilor interne:

- Consorțiul de consultanți – în etapa de planificare a Proiectului;
- Contractor general – în etapa de construcție și punere în funcțiune;
- Banca (creditorul) - BERD.

Luând în considerare categoriile principale ale părților interesate identificate, în **Tabelul 4.1** au fost sintetizate instrumentele de comunicare, tacticile, barierele în implementare și rezultatele așteptate, astfel de informații justificând o dezvoltare din timp a unei campanii de comunicare bine gestionată care va sprijini rezolvarea pe viitor a posibilelor probleme/bariere.

Tabel 4.1 – Identificarea și structurarea părților interesate

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informații despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
Persoanele afectate direct de construirea și / sau funcționarea LEA	Impactul asupra traiului acestora și posibilele compensații Procesul de achiziție de terenuri și drepturile de proprietate Zonele de siguranță și restricții Probleme de	Întâlniri periodice / prezentări la sediul primăriilor / în școli / în biserici	Relații bune cu acest grup	Grup heterogen și combinații dificile în zona titlurilor de proprietate asupra terenurilor Este posibil un refuz pentru diseminarea și primirea de informații despre Proiect Exproprierea pentru proiecte de utilitate

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 26
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informați despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
	sănătate și siguranță			publică Zgomot, praf, impact vizual etc. – deranjamente din timpul fazei de construcție și de exploatare Impactul asupra mediului înconjurător, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor Nivel scăzut de implicare
Oficiali guvernamentali și politicieni	Respectarea legilor și reglementărilor naționale, și a standardelor	Prezentări periodice Elaborarea de rapoarte la cerere	Autorități informate Reducerea întârzierilor în procesul de obținere a avizelor și acordurilor de funcționare	Posibile probleme administrative care pot genera întârzieri
Autorități naționale de reglementare / Agenții	Respectarea legilor și reglementărilor naționale, și a standardelor	Prezentări periodice Elaborarea de rapoarte la cerere	Autorități informate Reducerea întârzierilor în procesul de obținere a avizelor și acordurilor de funcționare	Influență puternică asupra procesului de avizare
Administrația publică locală – comunități afectate	Împărtășirea informațiilor despre Proiect Beneficii versus riscuri și impactul asupra comunității locale	Prezentări periodice și întâlniri la sediul primăriilor Reuniuni publice de informare	O mai bună cooperare cu întreaga comunitate Întârzieri reduse în procesul de autorizare Procesul sesizărilor bine gestionat	Respectarea tuturor cerințelor din cadrul procesului de avizare
Mediul academic și CDI	Împărtășirea cunoștințelor despre Proiect Beneficii versus riscuri și impact Tehnologii noi utilizate Oportunități asociate proiectului	Evenimente de transfer de cunoștințe	Un bun partener în promovarea Proiectului Contribuția la procesul de luare a deciziilor Intervenții valoroase pentru rapoarte	-
Societatea civilă -	De obicei grupuri	Prezentări și	Relații bune cu	Rezistență

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 27
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informații despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
ONG	pro-active care doresc să asculte și să fie auzite	întâlniri la cerere	societatea civilă Procesul sesizărilor bine gestionat	Posibilă influență negativă asupra comunității locale învecinate
Comunitățile locale – grupuri vulnerabile	Riscurile și impactul Proiectului Procedura de sesizări Existența unui sprijin suplimentar pentru a permite participarea acestora	Întâlniri periodice / prezentări la sediul primăriilor / în școli / în biserici Focus grupuri reduse ca număr de participanți coordonate cu grijă	Relații bune cu comunitatea locală și grupurile vulnerabile Procesul sesizărilor bine gestionat	Este posibil un refuz pentru diseminarea și primirea de informații despre Proiect Nivel scăzut de implicare
Mass media	Împărtășirea informațiilor despre Proiect Beneficii versus riscuri	Comunicate de presă lansate periodic Conferințe de presă trimestriale dacă va fi necesar	Relații bune cu comunitatea locală și grupurile vulnerabile Procesul sesizărilor bine gestionat	Rezistență la comunicarea de știri pozitive Abordarea critică nejustificată
Organizații profesionale; Sindicate; Federații patronale	Împărtășirea informațiilor despre Proiect	Prezentări și întâlniri periodice	O mai bună cooperare Întârzieri reduse față de graficul de Proiect Evitarea conflictelor	Exproprierea pentru proiecte de utilitate publică Impactul asupra mediului înconjurător, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor Condiții de muncă în cursul primei etape de implementare a Proiectului
Grup intern	Beneficii suplimentare Politica de resurse umane Responsabilități suplimentare Proceduri privind asigurarea calității Riscuri asociate	Plan anual de afaceri Raportări lunare Notificări privind evenimentele organizate Analize speciale la cerere Întâlniri periodice interne de Proiect	Angajați informați Evitarea conflictelor Contribuții la procesul decizional Intervenții valoroase pentru rapoarte Performanța îmbunătățită a Întreprinderii Costuri și riscuri reduse asociate Proiectului Întârzieri reduse	Transparența procesului decizional Îmbunătățirea Procesului de comunicare în interiorul Întreprinderii

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 28
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informații despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
			față de graficul de implementare al Proiectului	
*) Informații ce urmează a fi verificate urmare a misiunii preliminară din teren, în zonele învecinate celor trei variante de trasee LEA				

Moldelectrica va gestiona și actualiza periodic baza de date a părților interesate (**Anexa 1 – Baza de date a părților interesate**).

Părțile interesate care nu au fost identificate în timpul acestui proces trebuie să contacteze OCL - Ofițerul de legătură cu comunitățile locale de la Moldelectrica (**Capitolul 8 - Datele de contact pentru publicul vizat**) sau alți reprezentanți ai autorităților locale să solicite adăugarea lor în listă.

4.2. Analiza părților interesate - prioritizare

În perioada elaborării Studiului de fezabilitate, analiza a demarat prin identificarea publicului / grupului cel mai afectat în mod direct de cel de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO' (*Partea a 2-a*), fie din cauza utilizării terenurilor de-a lungul întregului sit al Proiectului, fie din cauza impactului asupra sănătății umane, asupra calității aerului și a apei sau chiar datorită efectelor socio-economice ale creării de noi locuri de muncă pe toată durata de viață a Proiectului (planificare, organizare de șantier și construcție, punere în funcțiune, exploatare).

S-a realizat procesul de cartografiere a părților interesate de-a lungul zonelor de impact, urmând apoi prioritizarea principalelor grupuri identificate.

În Republica Moldova zona de siguranță și protecție pentru LEA 300-400 kV are, în conformitate cu Decizia Guvernului nr. 514 / 2002, o distanță minimă de 30 m, stânga – dreapta față de axul liniei, fără clădiri locuite în acest coridor.

LEA va fi o construcție încadrată în peisaj, care va necesita ocuparea terenului pentru fundația stâlpilor, fiind posibilă și impunerea unor anumite restricții privind posibilitatea de a efectua diverse activități, precum și posibilitatea de a folosi terenul de sub sau din apropierea LEA și a stâlpilor. Cu toate acestea, în conformitate cu legislația națională, nu există restricții cu privire la desfășurarea activităților agricole obișnuite sub LEA.

Pe parcursul etapei de implementare a Proiectului, vor apărea impacturi suplimentare privind utilizarea terenurilor, cum ar fi transportul și lucrările de construcție. Acestea sunt prezentate mai în detaliu în raportul ESIA.

La nivelul comunității și al administrației locale, au fost analizate prima arie de influență (comune și sate, inclusiv grupurile vulnerabile) și cea de a doua arie de influență (raioane, municipalități și orașe) și detaliate în **Anexa 1 – Baza de date a părților interesate**.

Interviuri față-în-față vor avea loc cu reprezentanții agenției de mediu din zona de dezvoltare a Proiectului – *Partea a 2-a*: al 2-lea Proiect prioritar, cu scopul identificării ariilor sensibile și protejate (consultați **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**).

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 29
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Același proces de prioritizare a fost derulat și pentru alte grupuri țintă (ONG-uri și reprezentanți ai administrațiilor locale), luând în considerare, în principal structura populației din zona de influență, dezvoltarea economică orientată spre agricultură și categoriile de titluri de proprietate asupra terenurilor.

Domeniile de activitate acoperite, în mod direct sau indirect, de Proiect, respectiv energie, agricultură, transport, mediu - sănătate - securitate și cultură, au focalizat analiza noastră pe reprezentanții guvernamentali corespunzători, pe sindicatele, asociațiile profesionale și mediul academic asociat domeniilor amintite (consultați **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**).

Metodologia aplicată în selectarea siturilor, unde vor avea loc interviurile față-în-față, pentru etapa preliminară de definire, și vor avea loc reuniunile de informare la nivel comunitar, pentru etapa de consultare publică, s-a bazat pe criteriile de mediu, sociale și altele la fel de importante, după cum urmează:

- Criterii sociale pentru instalare/așezare: în imediata apropiere a traseului propus pentru LEA "opțiunea 2, traseul mov"; un număr mare de parcele de teren care urmează să fie expropriate, cu relocare și/sau compensare;
- Criterii de mediu pentru instalare/așezare: prezența zonelor sensibile din punct de vedere ecologic; prezența siturilor semnificative arheologice sau culturale; situri cu traversări de râuri sau de formațiuni geologice majore în imediata apropiere a LEA; situri unde un impact temporar pe termen scurt poate apărea, cum ar fi praful, zgomotul și traficul din timpul organizării de șantier și al construcției; impactul vizual care poate fi generat;
- Criterii generale pentru instalare/așezare: răspândirea geografică a siturilor pentru întâlniri/interviuri de-a lungul traseului propus al LEA "opțiunea 2, traseul mov"; accesibilitate din motive logistice.

În timpul procesului de consultare publică și de dezvoltare a celui de al 2-lea Proiect prioritar (de la planificare până la etapa de implementare), structura părților interesate va evolua / se va schimba.

Părțile interesate identificate constituie un grup eterogen. Pentru a ne asigura că informațiile cu privire la Proiect și activitățile care fac parte din etapa de proiectare, construcție și exploatare a LEA și a stației back-to-back, ajung la grupurile vizate, o serie de metode vor fi utilizate, inclusiv întâlniri, informații on-line, precum și afișarea pe avizierele locale la sediul primăriilor sau la sediul birourilor locale ale Întreprinderii Moldelectrica.

Limbile vorbite în Republica Moldova urmăresc într-o mare măsură structura etnică a țării (consultați **Cap. 2 - Descrierea proiectului**). Limba principală utilizată este cea moldovenească și română (practic aceeași limbă) vorbită de 78,6 % din populație. Alte limbi utilizate sunt de obicei limba rusă (15,5 %), ucraineană (2,7 %), găgăuză (2,7 %), bulgară (1,0 %) și altele nespecificate (0,5 %). În cele mai multe raioane posibil afectate de traseul LEA propus (opțiunea 2, traseul mov), limba principală utilizată este cea moldovenească și română. Cu toate acestea, o mare parte a populației din această regiune vorbește, de asemenea, foarte bine limba rusă.

Concluzia rezultată, urmare a întâlnirilor preliminare (introdutive) care vor avea loc și a interviurilor cu reprezentanții administrațiilor locale, va fi probabil că doar următoarele

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 30
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

documente/rapoarte, cum sunt Rezumatul Non-Tehnic și broșura Proiectul MD-RO pe scurt, se vor realiza și în limba rusă.

5. PROGRAMUL de CONSULTARE a PĂRȚILOR INTERESATE

În conformitate cu cadrul legislativ al Republicii Moldova, orice comunicare de informații neconfidențiale de interes pentru publicul vizat, cu privire la Proiectul 'MD-RO' – *Partea a 2-a*: cel de al 2-lea Proiect prioritar, va reprezenta diseminarea publică de informații. Informațiile relevante prezentate vor ajuta atât părțile interesate – grupurile externe în înțelegerea mai bună a riscurilor, impactului și beneficiilor celui de al 2-lea Proiect prioritar, cât și Moldelectrica în luarea unor măsuri pentru a îmbunătăți și a atenua impactul proiectului în timpul planificării, construcției și exploatării LEA și stației back-to-back 400 kV Bălți. În cadrul SEP se va elabora de asemenea, o procedură pentru sesizări destinată publicului interesat, menită să transmită răspunsurile Moldelectrica la sesizările/comentariile acestora.

Versiunea actuală a Planului de implicare a părților interesate - SEP, alături de alte documente publice (Raportul ESIA, LACF, ESMMP și Rezumatul non-tehnic (NTS) al Proiectului 'MD-RO' – al 2-lea Proiect prioritar), ca parte a pachetului de diseminare de informații părților interesate, vor fi disponibile, pe toată durata etapelor de dezvoltare ale Proiectului, la următoarele link-uri și adrese:

- sediul central Moldelectrica și biroul local din cadrul filialei regionale:
- Filiala "RETI Nord";
- versiunile finale și actuale ale documentelor vor fi disponibile și la sediile administrative ale stației electrice existente, de lângă Municipiul Bălți;
- BERD – Reprezentanța de la Chișinău (Str. Vlaicu Pârcălab nr. 63, clădirea Sky Tower, et.10, Chișinău MD-2012, Moldova) și website-ul BERD (www.ebrd.com/moldova.html).

Locații suplimentare pentru afișarea documentelor publice pot fi convenite ulterior. Acestea ar putea include clădiri administrative și website-uri ale următoarelor autorități publice:

- Primăriile Municipiului Bălți (<http://balti.md/>) și Comunei Sadovoe;
- Consiliul Raional Rîșcani și Primăria Satului Corlățeni;
- Consiliul Raional Glodeni, Primăriile Comunelor Balatina și Limbenii Noi;
- Consiliul Raional Fălești.

Responsabilitatea pentru asigurarea diseminării informațiilor revine:

- consultantului - în timpul etapei de Studiu de fezabilitate;
- Moldelectrica - în timpul celorlalte etape ale Proiectului 'MD-RO' – al 2-lea Proiect prioritar (inginerie și proiectare, construcții - punere în funcțiune; exploatare și mentenanță).

Detalii suplimentare modalitatea de acces la informații și diseminarea informațiilor pot fi consultate în **Cap. 5.5 - Diseminarea informațiilor** și **Cap. 8 - Date de contact pentru părțile interesate**.

5.1. Implicarea părților interesate la zi

Până în prezent au avut loc misiunea de scanare din teren și întâlnirile preliminare de definire (introdutive) a părților interesate, inclusiv consultarea grupurilor interne implicate în planificarea și implementarea celui de al 2-lea Proiect prioritar.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 32
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Din cauza pandemiei Covid-19 declanșată în Europa în decembrie 2019, programul SEP detaliat în **Figura 5.5** nu a mai putut fi respectat așa cum era planificat inițial pentru etapa de diseminare a Pachetului de informații ESIA (ianuarie 2020-mai 2020).

Având în vedere nota informativă BERD referitoare la Covid-19 și la implicarea părților interesate (CP10), Moldelectrica împreună cu echipa Consultantului s-au adaptat situației conform legislației fiecărei țări cu privire la constrângerile impuse de starea de alertă sau de urgență. Pe fondul crizei sanitare Covid-19, Programul SEP (**Figura 5.5**) a fost actualizat corespunzător.

Până în prezent, au avut loc următoarele acțiuni de implicare a părților interesate:

Perioada de analiză preliminară PRE-ESIA, scanare în teren și de identificare a părților interesate (august 2019):

- scanarea în teren, conform hărții prezentate în **Figura 5.1**, a avut loc la amplasamentul stație existente Bălți (cele trei variante de amplasament pentru viitoarea stație 400 kV BtB) și de-a lungul celor trei trasee propuse LEA (roșu, mov și albastru) în interiorul coridorului de analiză (5 km pe partea stângă și 5 km pe partea dreaptă față de axul LEA însumând o lățime totală de 10 km);
- o echipă formată din experți ISPE au realizat o identificare preliminară a zonelor posibil a fi afectate de construirea LEA de 400 kV, atât din punct de vedere socio-economic cât și de mediu, informațiile colectate (**Anexa 2 – Misiune de scanare în teren. Informații colectate**) fiind utilizate pentru elaborarea raportului de față - varianta inițială a Raportului preliminar al SEP.

Figura 5.1 – Harta misiunii de scanare din teren

 Opriri pe traseele LEA propuse

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 33
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar (noiembrie 2019):

- Interviuri față în față cu reprezentanții comunităților locale aflate de-a lungul traseului propus al LEA;
- Întâlniri (introdutive) cu ONG-urile naționale;
- Întâlniri (introdutive) cu oficiali guvernamentali.

Obiectivele acestei etape de definire a Raportului ESIA preliminar au constat în analiza:

- categoriei de impact social, economic și de mediu și a problemelor relevante pentru viitorul Proiect 'MD-RO' – al 2-lea Proiect prioritar;
- părților interesate relevante și a grupurilor vulnerabile pentru Proiect.

Întâlnirile introdutive au avut loc pe durata a patru zile conform programului din **Tabelul 5.1**. O delegație formată din experți ISPE, IVL și Moldelectrica s-au deplasat în zonă, pe toate cele trei trasee LEA propuse spre analiză, pentru a purta o discuție preliminară cu părțile interesate identificate anterior (reprezentanți ai comunităților locale, ONG și oficiali guvernamentali la nivelul regiunii Nord), cu scopul definitivării deciziei asupra traseului optim și demararea studiului de fezabilitate și a ESIA pentru cel de al doilea Proiect prioritar.

Tabel 5.1 – Întâlniri introdutive cu reprezentanții comunităților locale, organizații guvernamentale și ONG

Zile	Denumire autoritate administrativ teritorială	Autorități publice Organizații guvernamentale Administrația locală	Persoanele participante la interviurile informale
ziua 1 11.11.2019	Municipiul Bălți		
	Orașul Bălți	Sediul Moldelectrica RETI Nord	dl. Leonid Melnic, director Filiala RETI Nord, ÎS Moldelectrica dl. Victor Dolghii, șef Serviciul Tehnic de Producție dl. Ghennadi Șăitan, Șef SE Bălți 330kV dl. Paciu Ivan, inginer-șef dl. Iurie Sandu, inginer-șef adjunct, șef SOD dl. Valeriu Țurcanu, șef serviciu linii
ziua 2 12.11.2019		Agenția de Mediu Nord (în prezent Direcție)	dna. Valentina Guțu, șef adjunct direcție
	Comuna Sadovoe	Primăria	dl. Buzurnii Serghei, primar dl. Corcodel Victor, director întreprinderea „Apă-Canal” dna. Cojoc Efimia, secretarul Consiliului Sătesc dl. Papadiuc Victor, specialist în reglementarea regimului funciar
	Raionul Fălești		
	Comuna Logofteni	Primăria	dl. Iosif Godlevschi, primar
	Comuna Obreja Veche	Primăria și membrii ai Asociației fermierilor AGROinform (ONG)	dl. Ganea Ghenadie, fermier membru în Asociația "CUTEZATORUL" (fost primar) dl. Moraru Ghenadie, inginer cadastral
ziua 3 13.11.2019	Raionul Râșcani		
	Comuna Aluniș	Primăria	dl. Ion Vacariuc, primar dl. Gheorghe Roșca
	Raionul Glodeni		

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 34
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

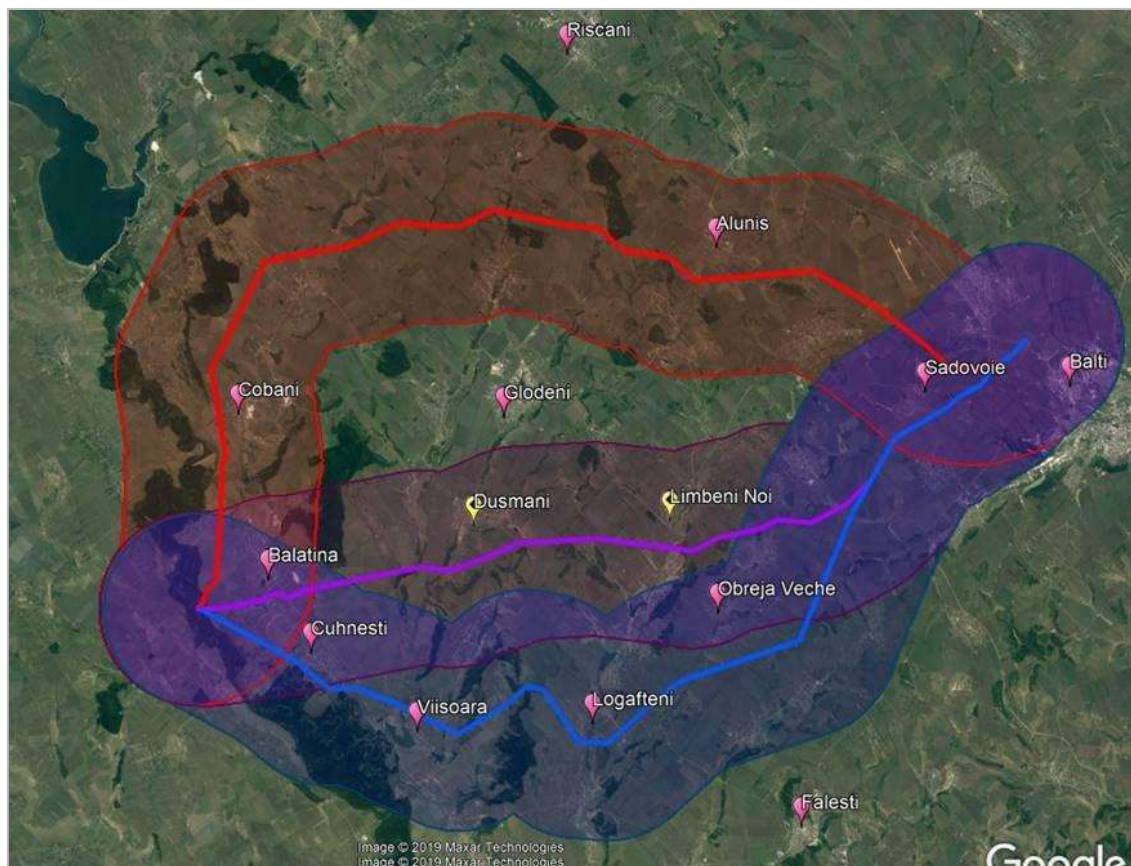
Zile	Denumire autoritate administrativ teritorială	Autorități publice Organizații guvernamentale Administrația locală	Persoanele participante la interviurile informale
	Raionul Glodeni	Consiliul raional	dl. Ion Cojocari, președinte Raion Glodeni dna. Ala Ojoga, specialist principal Consiliul raional Glodeni dl. Vitalie Mahu, Inspector șef, IPM Glodeni
	Orașul Glodeni		dl. Oleg Bratișevschi, vice-primar dl. Mihail Dobrovolschi, inginer specialist funciar
	Comuna Dușmani	Primăria	dl. Petru Rusu, primar dl. Victor Mîrza, inginer cadastral
	Comuna Limbenii Noi	Primăria	dl. Tarnovschi Mihail, primar dl. Andriuca Sergiu, specialist în reglementarea regimului funciar Serjantu Rodica, contabil șef Vatamaniuc Ala, secretar al consiliului local
	Comuna Cobani	Primăria	dl. Ivan Plută, primar
ziua 4 14.11.2019	Raionul Glodeni		
	Comuna Balatina	Primăria	dl. Dumitru Iațuc, primar
	Comuna Cuhnești	Primăria	dna. Ceban Angela, primar dl. Ruslan Lungu, specialist reglementare regim funciar dna. Elena Baban, asistent social
	Comuna Vișoara	Primăria	dl. Cătălin Bogdan, primar dl. Alexandru Rusu, inginer cadastral și specialist reglementare regim funciar

Scopul acestei misiuni consultative preliminară în teren a fost următorul:

- identificarea problemelor și preocupărilor majore, privind cel de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO', prin consultarea publicului afectat (persoanele care locuiesc de-a lungul traseelor LEA , proprietarii de terenuri), a grupurilor vulnerabile și a părților interesate, prin intermediul reprezentanților lor (**Tabelul 5.1**), cu luarea în considerare a observațiilor/sugestiilor acestora;
- informarea publicului potențial afectat, prin intermediul reprezentanților lor, despre perioada de planificare a celui de al 2-lea Proiect prioritar, în vederea asigurării unei implicări constante și continue;
- identificarea unor noi grupuri sau părți interesate.

În final, scopul scanării din teren și a vizitei consultative preliminară a fost acela de a identifica aria de Proiect cu impact relevant și părțile interesate potențial afectate, pentru a ne crea o viziune de ansamblu la nivel local privind efectele potențiale ale celui de al 2-lea Proiect prioritar și asupra principalelor părți interesate afectate. Notele de interviu luate (**Anexa 4 – Misiune preliminară în teren – Interviuri informale**), într-un format informal, au fost ghidate de un chestionar axat pe potențiale probleme legate de următoarele domenii de interes: dezvoltarea economică; infrastructura de mediu; provocări sociale; și logistică.

Selecția punctelor de oprire în localitățile de pe traseele LEA propuse (**Figura 5.2**), s-a bazat pe criteriile de mediu, sociale și de altă natură (așezare geografică, structura administrativ teritorială etc.).

Figura 5.2 – Harta misiunii consultative preliminare din teren

Materialul informativ despre Proiect și fișa interviului, care au fost pregătite în limbile română și rusă și care vor fi oferite reprezentanților părților interesate sunt prezentate în **Anexa 3 - Materiale informative – misiune preliminară în teren**.

Pre-ESIA – pregătirea în avansul diseminării pachetului de informații ESIA – reînnoirea informațiilor referitoare la Proiectul prioritar 'MD-RO' – Partea 2 (aprilie – octombrie 2021):

- în contextul Covid-19, Moldelectrica, cu asistență din partea Consultantului, a planificat și implementat activități de implicare a părților interesate, în conformitate cu **Tabelul 5.2**. În acest sens:
  - atenția a fost concentrată pe autoritățile publice raionale și locale din interiorul "coridorului de proximitate" și dincolo de acesta, pe o rază de 1 km (stânga/dreapta față de axul LEA), reprezentanții agențiilor guvernamentale și ai societății civile;
  - au fost contactate online și telefonic 18 entități, din care 12 administrații publice raionale și locale, 2 autorități guvernamentale (Agenția de Mediu a Republicii Moldova și Directoratul Agenției de Mediu Nord), 1 asociație profesională AGROinform și 3 ONG;
  - toate persoanele de contact au fost invitate să răspundă la interviul online pentru "reînnoirea" informațiilor despre Proiect <https://forms.gle/1SatF5dgK1vCRbvY6> (**Anexa 5 – Pre-ESIA – reînnoirea**

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 36
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

online a informațiilor, în avansul procesului de diseminare/consultare publică);

- subiectul mesajelor transmise pe email a fost **INFO: Noutăți despre Proiectul MD-RO-II "Interconectarea sistemelor electroenergetice Moldova - Romania" - Partea 2**, iar ca documente atașate: posterul actualizat al Proiectului, tronsonul/segmentul de traseu LEA de interes și fișa localității / unde a fost cazul (date colectate în perioada deplasării preliminare în teren);
- au fost organizate și vizite / deplasări în teren (**Figura 5.3**), de către echipa Moldelectrica, cu asistența Consultantului (**Anexa 6 - Pre-ESIA – reînnoirea pe teren a informațiilor, în avansul procesului de diseminare/consultare publică**), vizând în principal consiliile rationale și primăriile, care nu au răspuns la interviul online, situate în interiorul "coridorului de proximitate" și dincolo de acesta, pe o rază de 1 km (stânga/dreapta față de axul LEA);

Tabel 5.2 – Planificarea diseminării informațiilor și consultării publice în context Covid-19

Categorie părți interesate	Activități planificate	Metodă propusă	Termen
REÎNNOIREA INFORMAȚIILOR DIN ETAPA PRELIMINARĂ PENTRU TOATE CATEGORIILE DE PĂRȚI INTERESATE ȘI STABILIREA CANALELOR DE COMUNICARE			
Părți interesate – grup intern Moldelectrica Consultant	Actualizare pliant Proiect – Etapa pre-ESIA	Încărcarea pe website Moldelectrica https://www.moldelectrica.md/ro/finances/mold_rom_project	mai 2021
Toate categoriile	Actualizare bază de date părți interesate	Reînnoirea conexiunilor online, identificate deja în etapa preliminară împreună cu Moldelectrica RETI Nord	iunie 2021 – prima jumătate
Părți interesate – grup intern Moldelectrica - RETI Nord Consultant	Reînnoirea informațiilor despre Proiect de la etapa preliminară Planificarea împreună a următorilor pași din cadrul procesului de consultare publică Analiza regulamentelor interne Moldelectrica privind SSM anti COVID-19 Realizare poster proiect – Etapa pre-ESIA	Poșta electronică / e-mail Ședințe virtuale pe platforma Zoom Panouri informative / Gazete de perete pe teren	iunie 2021 – a 2a jumătate
Părți interesate – grup extern Comunități învecinate traseului ales al LEA 400 kV Bălți-Suceava	Alegerea mix-ului potrivit al metodelor de comunicare online și clasice (social-media, website instituții/întreprinderi, panouri informative / gazete de perete în comunitățile de pe traseul proiectului)	Poșta electronică / e-mail și convorbiri telefonice Chestionar / interviu de reînnoire informații online de tipul Google form	august 2021
Părți interesate – grup extern Comunități învecinate traseului ales al LEA 400 kV Bălți-Suceava	Etapa pre-ESIA - Reînnoirea informațiilor despre proiect la nivelul publicului larg	Metode mixte funcție de răspunsurile primite la interviul online (email, website instituții/întreprinderi, panouri informative/gazete de perete în comunitățile de pe traseul proiectului, deplasări – vizite față în față)	august 2021 octombrie 2021
Alte părți interesate – grup extern	Etapa pre-ESIA - Reînnoirea informațiilor despre proiect prin pliantul / posterul actualizat	Email-uri și încărcare pe website Moldelectrica	august 2021
Părți interesate – grup extern	Anunț privind viitoarea consultare publică privind pachetul ESIA (Programul EIM)	Email-uri și convorbiri telefonice	urmează a fi decis

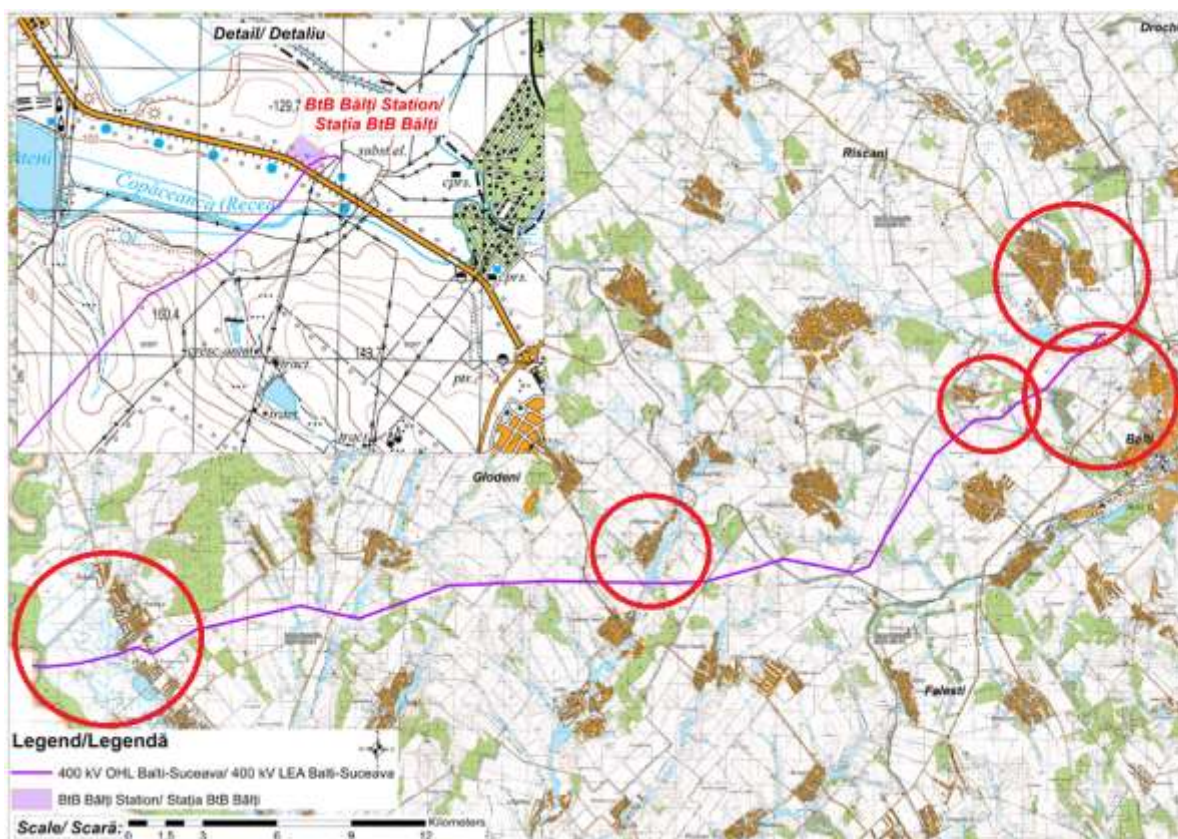

Figura 5.3 – Harta deplasărilor în teren din etapa pre-ESIA – reînnoire informații proiect

Principalele obiective ale acestui proces de reînnoire a informațiilor despre Proiect au fost:

1. recuperarea decalajului de timp generat de criza sanitară Covid-19, de la demararea programului SEP – de implicare a părților interesate până la lansarea consultării publice EIM,
2. pregătirea corespunzătoare a unui proces eficient de consultare publică privind pachetul de informații ESIA, prin obținerea răspunsurilor la interviul online de reînnoire și evaluarea capacității tehnice, la nivelul comunităților învecinate traseului LEA ales, pentru participarea activă online la procesul de consultare publică EIM.

5.2. Aspecte cheie rezultate în etapele preliminară de definire și pre-ESIA de reînnoire

Etapa preliminară de definire

Informațiile de interes propuse pentru dialog în cadrul interviurilor informale preliminare (introductive) au fost legate de:

- dezvoltarea economică:
  - Oportunități pentru surse de venit (ex. agricultură, industrie etc.); principalele provocări legate de existența mijloacelor de subsistență;
  - Proiecte de infrastructură programate în viitorul apropiat (2-3 ani) și proiecte recente (drumuri / energie electrică și termică / apă și canalizare / gaze naturale, irigații, telecomunicații etc.);

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 38
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- Tipul de agricultură practicat;
- Industrii noi dezvoltate în ultimii ani;
- Regimul funciar al terenurilor din extravilanul localităților;
- Posibile blocaje/bariere pe care Proiectul le poate întâmpina;
- mediu și patrimoniu cultural:
  - Resurse naturale (terenuri, minerale, păduri, apă etc.);
  - Zone sensibile / arii naturale protejate;
  - Existența unor situri arheologice sau clădiri din patrimoniul istoric/cultural;
  - Traversări de râuri sau formațiuni geologice majore în imediata apropiere a LEA;
  - Zone unde pot apărea efecte vizuale, estetic negative;
  - Fenomene climatice extreme (ex. inundații, alunecări de teren etc.);
  - Posibile blocaje/bariere pe care Proiectul le poate întâmpina;
- probleme sociale:
  - Grupurile vulnerabile / persoane marginalizate;
  - Șomajul și migrația;
  - Existența echipamentului agricol, terenuri proprietate sau publice utilizate în scop personal (ex. pășunat), preocupări legate de proiecte noi de infrastructură;
  - Provocări sociale majore;
  - Canale, proceduri / mecanisme de comunicare;
- logistică existentă (ex. săli de ședință, săli de conferință).

Rezumând toate însemnările de la interviurile informale (**Anexa 4 - Misiune preliminară în teren – Interviuri informale**) din timpul deplasării în teren, în tabelul de mai jos au fost sintetizate principalele comentarii și recomandări, acestea contribuind la elaborarea Raportului de definire ESIA, furnizând date și pentru viitorul Raport ESIA final.

Tabel 5.3 – Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar	
Părțile interesate interviuate	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanții comunităților locale aflate de a lungul traseelor LEA propuse - ONG (Asociație de fermieri)
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - aceștia consideră că al II-lea Proiect prioritar 'MD-RO' nu aduce un impact major asupra traiului lor, cu rezerva comunicării din timp a traseului optim ales și a respectării procedurilor de expropriere/compensare; - originile etnice ale populației din zonele afectate nu sunt atât de diverse, față de primul Proiect prioritar LEA Chișinău-Vulcănești; - grupurile vulnerabile există (cca. 3-4%) însă doar câteva familii sau cetățeni, monitorizați de primărie prin serviciul de asistență socială; - nu au reticență în împărtășirea / transferarea și primirea de informații despre Proiect, însă aceștia sunt mai mult interesați de

ÎNTÂLNIRI INFORMALE

Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar

	<p>proiectele de utilitate publică din domeniul alimentării cu apă și canalizare, infrastructura rutieră, iluminat public;</p> <ul style="list-style-type: none"> - deschiși dialogului informal și dornici să fie implicați pe viitor; - zonele protejate/sensibile din punct de vedere mediu/biodiversitate și obiectivele culturale/siturile arheologice au fost identificate și vor fi protejate / delimitate; de asemenea zonele afectate de inundații și alunecări de teren;
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - locuitorii comunităților apropiate de traseul LEA sunt totuși reticenți în privința afectării terenurilor agricole proprietate privată, atât temporar pe perioada construcției liniei (zone de organizare de șantier) cât și permanent prin fundația stâlpilor de înaltă tensiune; mai ales grupurile vulnerabile care depind exclusiv ca venit de agricultura de subsistență; - alte preocupări, în mică măsură, sunt legate de pășunatul animalelor aflate în zona de interes a Proiectului, și mai puțin de impactul asupra sănătății umane, datorat câmpurilor electromagnetice; - sectorul industrial nu este prea dezvoltat pentru crearea de locuri de muncă, ceea ce determină ca agricultura să reprezinte baza sursei de venit a populației din aria de analiză; excepție fac localitățile Bălți și Albineț unde s-au dezvoltat industria constructoare de mașini și sisteme electrice-cablaje, unde fac naveta numeroși angajați din comunitățile vecine; - sectorul agricol dominat de culturi de cereale, plantații de nuci, câteva plantații de pomi fructiferi; parcelele de pământ aflate în majoritate în proprietate privată sunt fărâmițate pe suprafețe mici și foarte mici pentru agricultură de subsistență, dar și asocieri de fermieri; de aici apar probleme de regim funciar – titluri diverse de proprietate; - majoritatea sistemelor de irigații au fost dezafectate, fiind prezente doar cele individuale; - existența numeroaselor iazuri/lacuri trebuie luată în considerare; - o serie de primării au semnalat probleme mari legate de lipsa sistemelor de alimentare centralizată cu apă potabilă și sistemele de gestiune ape uzate – canalizare; - populația îmbătrânește; veniturile fiind în principal mici, tinerii merg în străinătate în căutarea de locuri de muncă mai bine plătite, migrarea ajungând la 30%-40% din populație.

RECOMANDĂRI

- observațiile și comentariile importante legate de impactul asupra terenurilor cultivate și asupra pășunatului, cele legate de existența alunecărilor de teren, a zonelor ușor inundabile, a ariilor sensibile și protejate, a monumentelor vor fi luate în considerare și comunicate echipei tehnice a Proiectului;
- înainte de etapa de consultări publice OCL trebuie să asigure furnizarea constantă de informații despre al II-lea Proiect prioritar 'MD-RO' și să afișeze pliantul Proiectului la gazeta de perete a primăriilor sau pe panourile informative din localități; astfel, să se păstreze legăturile on-line cu aceste categorii ale părților interesate;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 40
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar	
<ul style="list-style-type: none"> - părțile interesate să fie implicate în mod constant în acțiunile de promovare a Proiectului și în pregătirea Proiectului din timpul etapei de planificare (Studiu de fezabilitate); - mecanismul pentru transmiterea sesizărilor / comentariilor / sugestiilor și pentru primirea răspunsurilor să fie explicat reprezentanților primăriilor, iar formularele să fie furnizate din timp; - legătura cu Asociația Fermierilor Cutezătorii să fie menținută drept un bun canal de comunicare suplimentar față de cel de la nivelul primăriilor. 	

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar	
Părțile interesate intervievate	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanți agenții guvernamentale și autorități regionale (Agenția de Mediu Nord, Consiliul Raional Glodeni și Inspectoratul pentru Protecția Mediului - IPM Glodeni)
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanții Consiliului Raional Glodeni și IPM Glodeni au fost deschiși dialogului informal, fiind puse în discuție o serie de aspecte legislative privind impactul asupra ariilor sensibile/protejate și asupra biodiversității, elemente de care echipa Consultantului ține seama în Raportul ESIA; - vor colabora, dacă sunt informați din timp, pentru informarea prin mass-media, comunicarea cu autoritățile locale și alte instituții interesate; - există în gestiune o sală de conferință cu o capacitate de cca. 450 de locuri.
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanții Agenției de Mediu Nord nu au furnizat niciun fel de informații utile Proiectului, unicul răspuns la întrebări fiind decizia trebuie luată doar de la Chișinău, fiind necesară adresa Moldelectrica la Agenția de Mediu din Chișinău, deoarece Agenția s-a ocupat numai de monitorizarea componentelor de mediu, fiind proaspăt înființați la finele lui 2018; pentru alte răspunsuri trebuie să colaboreze cu Inspectoratele de mediu raionale; - reprezentanții Consiliului raional au subliniat faptul că rezervația naturală Pădurea Domnească necesită protecție specială; - există zonă de risc de inundații la Cuhnești în zona de luncă dinspre râul Prut; - zonele de protecție pentru bazine acvatice / iazuri / ape curgătoare este de 200-300 m lățime unde sunt permise lucrări de infrastructură, iar în interiorul fișiei de protecție de 15-20 m nu mai este permis nici un proiect de investiții.

RECOMANDĂRI	
<ul style="list-style-type: none"> - recomandarea de a respecta legislația națională în vigoare; - recomandarea de a ocoli / proteja zonele sensibile de protecție pentru ape și siturile arheologice; - recomandarea comunicării cu Agenția de Stat Moldsilva pentru modul de traversare a 	

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 41
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTĂLNIRI INFORMALE Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar rezervației Pădurea Domnească - conform Legii 1538/1998 art.26 privind ariile protejate.
--

ÎNTĂLNIRI INFORMALE Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar	
Părțile interesate intervievate	<ul style="list-style-type: none"> - public intern – angajații Moldelectrica; Filiala RETI Nord și SE Bălți
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - în ceea ce privește dezvoltarea economică în zonă (Municipiul Bălți): alți angajatori din industrie în afară de Moldelectrica sunt DRĂXLMAIER Group, aflat în zona economică liberă, care dezvoltă și produce sisteme electrice și electronice, interioare de lux și sisteme de bord pentru automobile, este compania unde lucrează o bună parte a locuitorilor orașului Bălți; industria textilă, companii cu capital privat străin; agricultura este un alt sector generator de venituri pentru populație (în principal, livezi - o livadă de gutui, chiar lângă stație; grădini de legume; terenuri private exploatate în gospodării țărănești sau asociații, pășuni; Asociațiile agricole (așa numitele lideri) au luat terenuri în arendă și îl lucrează cu echipamente agricole; creșterea ovinelor); - există proiecte de investiții în noi industrii energo-intensive, în zona Bălți; - din punct de vedere mediu: nu există zone sensibile, protejate și nici risc de inundații; distanța de siguranță dintre SE Bălți și orașul Bălți este de cca. 1,5 km; - cartierul de vile de la granița dintre Municipiul Bălți și Raionul Rîșcani nu are perspective de extindere; - există înființat un ghișeu unic de unde se pot obține toate avizele și acordurile necesare pentru investiții noi; - canalele tradiționale de comunicare de la nivelul primăriilor din regiunea nord sunt eficiente și corespunzătoare pentru informarea cetățenilor despre dezvoltarea viitoarelor proiecte de interes/importanță națională, care pot necesita exproprieri; - la nivel de Moldelectrica există: un sistem de înregistrarea și soluționarea cererilor și sesizărilor din partea angajaților; o procedura internă de prevenire a accidentelor la locul de muncă; un sistem de gestiune și de circulație a informațiilor și documentelor interne; reglementări interne pentru mediul de lucru, operativitatea și funcționarea întreprinderii, inclusiv un Cod de etică; - politicile proprii legate de asigurarea calității, protecția mediului, a sănătății și siguranței la locul de muncă sunt elaborate în conformitate cu legile și reglementările naționale; - angajații sunt instruiți la modul general privind normele de sănătate și siguranță la locul de muncă la nivel de

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 42
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTÂLNIRI INFORMALE Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar	
	<p>întreprindere, apoi direct la locul de muncă (proiectare, exploatare, întreținere) la stațiile electrice sau linii electrice; normele sunt aceleași ca la primul Proiect prioritar LEA 400 kV Chișinău-Vulcănești;</p> <ul style="list-style-type: none"> - încălcarea regulamentului SSM nu se poate sesiza anonim de către angajați, ci doar prin raport oficial, altfel nu este luat în considerare; - angajații au propriul lor sindicat, inclusiv o comisie care să medieze conflictele de muncă; - contractul colectiv de muncă existent este întocmit de către sindicat; - sesiunile interne de formare continuă sunt organizate: pentru nivelul de intrare / angajați noi; periodic - anual cu privire la codul etic și lunar pentru problemele de sănătate și securitate la locul de muncă "ziua siguranței"; - reprezentanții care au participat la interviu au fost extrem de cooperanți și interesați de Proiect; ne vor pune la dispoziție sala de ședințe pentru viitoarele consultări publice.
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - s-a atras atenția asupra grupurilor vulnerabile din zona rurală pentru care agricultura de subzistență reprezintă singura sursă de venit și pe care implementarea proiectului în aria lor de interes i-ar putea afecta semnificativ, dacă nu există măsuri compensatorii corespunzătoare; - s-au menționat problemele generate de lipsa continuității politicilor, a inconsecvenței decidenților politici (schimbarea guvernelor și neconcordanța documentelor strategice) și a lipsei de predictibilitate; astfel în baza documentului „Perspectiva dezvoltării sistemului energetic până în anul 2020”, elaborat în timpul guvernului Tarlev, s-a prevăzut construirea a 4 x LEA 330 kV la stația Bălți, la Strășeni, la Dnestrovsc, la Rîbnici și LEA 400 kV Bălți-Suceava. Pentru această investiție a fost făcută exproprierea pentru o suprafață de 2,4 ha, proprietarii au fost despăgubiți, însă, de 9 ani, destinația pământurilor nu a fost modificată din teren arabil în altă destinație. Apoi a fost elaborat un nou document strategic „Dezvoltarea sistemului energetic până în 2030” aprobat de alt prim-ministru (dl. Filat), în care nu se menționează nici un cuvânt despre aceste linii electrice; din acest motiv variantele de amplasare pentru noua SE BtB 400 kV Bălți trebuie analizate cu atenție în baza Raportului tehnic preliminar; - la nivelul Întreprinderii nu se insistă asupra transparenței în cadrul procesului decizional, vizibilitatea fiind strict limitată la cerințele legislației în vigoare; comunicarea internă se realizează numai prin intermediul Panourilor informative, fără sistem online de tipul INTRANET; - în anul 2015 a fost aprobat Regulamentul de gestionare a mediului în cadrul proiectului de reabilitare a rețelei de

ÎNTÂLNIRI INFORMALE

Perioada de definire a Raportului ESIA preliminar

transport, însă în continuare niciun sistem de management integrat al calității, mediului și sănătății-securității în muncă nu a fost pus în aplicare (situație similară cu anul 2017 – când s-a realizat ESIA pentru Proiectul prioritar I);

- responsabili cu comunicarea, la nivelul oficialilor comunităților, sunt tot șefii de secții tehnice de specialitate (stații sau linii electrice) și nu personal dedicat procesului de comunicare;
- la nivel organizațional intern, în cadrul echipei de proiect nu au apărut noutăți în privința delegării responsabilităților ofițerului de legătură cu Comunitatea Locală - OCL, Managerul ESIA și SEP acoperind toate cele trei sarcini.

RECOMANDĂRI

- necesitatea alinierii documentelor strategice naționale și uniformizării punctelor de vedere ale factorilor decizionali de la nivel guvernamental în privința perspectivei dezvoltării Sistemului Electroenergetic Național al Republicii Moldova, cu impact asupra modului în care se va dezvolta SE Bălți (capacități, conexiuni, direcții);
- organizarea de sesiuni de formare continuă pentru actualii și noii angajați responsabili pentru viitoarea stație electrică BtB Bălți și LEA 400 kV Bălți-Suceava;
- organizarea de reuniuni tehnice interne periodice, având ca temă de dezbatere ultimele evoluții tehnologice la nivel internațional în domeniu;
- diversificarea canalelor de comunicare internă – dezvoltarea, pe viitor, a unui INTRANET, pentru îmbunătățirea și optimizarea comunicării interne;
- notificarea evenimentelor publice pe website-ul Moldelectrica și îmbunătățirea procesului de comunicare în interiorul întreprinderii;
- o mai mare transparență a procesului decizional;
- punerea în aplicare pe viitor a standardelor de management integrat al calității, mediului și sănătății-securității în muncă;
- organizarea de întâlniri periodice ale echipei interne de proiect – schimb de informații privind evoluția Proiectului prioritar II 'MD-RO', informații pe care, ulterior, managerul de proiect le poate furniza, la nivel intern, tuturor angajaților;
- mărirea echipei de Proiect pentru delegarea de către Managerul ESIA și SEP a responsabilităților OCL.

Figura 5.4 – Dialog informal Consiliul Raional Glodeni și Moldelectrica – Filiala RETI Nord

Etapa pre-ESIA de reînnoire

După reluarea contactelor online cu părțile interesate cheie, reînnoirea informațiilor despre proiect și lansarea interviului online, au fost inițiate și desfășurate activități conform recomandărilor BERD din nota de informare referitoare la Covid-19 privind implicarea părților

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 44
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

interesate (CP10). Astfel, peste 90% respondenți au confirmat citirea e-mailului de reînnoire a informațiilor și 39% dintre aceștia au răspuns la interviul online (5 x administrații publice raionale și locale, 1 x ONG și 1 x Agenția de Mediu MD).

Răspunsurile primite la interviul online de reînnoire sunt sintetizate în tabelul de mai jos:

Tabel 5.4 – Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări

SINTEZA RĂSPUNSURILOR LA INTERVIUL ONLINE	
Cum ar putea afecta acest Proiect situația economică?	- 70% dintre respondenți au afirmat că Proiectul nu va genera impacturi negative, decât prin reducerea suprafețelor agricole cu amprenta fundației stâlpilor de înaltă tensiune.
Care apreciați că sunt cele mai importante probleme de mediu și patrimoniu cultural pe care le poate genera/întâmpina dezvoltarea acestui Proiect în comunitatea dvs.?	- peste 70% dintre respondenți consideră importantă existența unor zone sensibile din punct de vedere al protecției mediului și a traversărilor de râuri, iazuri sau formațiuni geologice majore, în imediata apropiere a traseului ales LEA; - 57% consideră importantă interacțiunea cu lucrările de infrastructură de mediu și transport existente sau planificate (ex. apeducte, sisteme de irigații, drumuri, căi ferate etc.), cu clădiri locuite, ferme zootehnice etc.) și traversări ale ariilor naturale protejate (Rețeaua Ecologică Națională, Rețeaua Emerald, Arii de importanță Avifaunistică, situri Ramsar, Rezervații ale Biosferei)
Dacă una din problemele de mediu și patrimoniu cultural este foarte importantă pentru dvs., vă rugăm să specificați, foarte pe scurt	- păduri și surse de alimentare cu apă
Din punct de vedere social, ce impact potențial ar putea avea acest Proiect?	- 43% dintre respondenți au menționat impactul moderat asupra zonelor agricole și pădurilor (specific pentru localitatea Balatina)
Există persoane sau grupuri vulnerabile în comunitatea dvs.?	- 28% din respondenți au menționat populația Romă, restul N/A
Considerați că Proiectul MD-RO-II va avea impact asupra nivelului de trai, asupra terenurilor în proprietate etc.?	- impact pozitiv – locuri de muncă, compensații pentru terenuri expropriate și racordarea la rețeaua de energie electrică a UE
Există activități turistice în zonă? Dacă da, Proiectul ce impact ar putea avea?	- Rezervația Naturală Pădurea Domnească (specific pentru localitatea Balatina)
Există posibilitatea tehnică, în cadrul instituției/întreprinderii pe care o reprezentați, pentru participarea la întâlniri/ședințe virtuale organizate online pe platforme informatice cum ar fi ZOOM sau altele?	- 100% din răspunsuri au fost Da

Următorii pași pe care trebuie să îi parcurgem:

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 45
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

- pregătirea versiunilor finale preliminare pentru restul rapoartelor din pachetul de informații ESIA;
- pregătirea și lansarea procesului de consultare publică în format hibrid (virtual și/sau fizic) pentru pachetul de informații ESIA, în conformitate cu prevederile Legii nr. 86 din 29.05.2014 din Republica Moldova;
- revizuirea, dacă va fi necesar, a rapoartelor din pachetul ESIA urmare a sintetizării concluziilor rezultate în procesul de consultare publică.

În acest sens, MOLDELECTRICA a transmis Ministerului Mediului, Cererea privind efectuarea evaluării prealabile a activității planificate “Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României”, aceasta fiind înregistrată cu nr. 46-74/992 din 08 iunie 2022.

De asemenea, prima versiune a Programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului pentru activitatea planificată a fost depus de către MOLDELECTRICA la Agenția de Mediu a Republicii Moldova, cu nr. 46-77/641 din 29 aprilie 2023, în conformitate cu prevederile capitolului VI „Procedura de realizare a evaluării impactului asupra mediului la nivel național” din Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM) și ale Ghidului cu privire la executarea procedurilor privind evaluarea impactului asupra mediului.

Astfel, autoritățile publice locale/regionale și cele naționale care vor fi incluse în procedura de consultare publică finală pentru acest Proiect sunt următoarele:

- Municipiul Bălți (orașul Bălți și s. Sadovoe, mun. Bălți), Raionul Rîșcani (s. Corlățeni), Raionul Fălești (s. Pîrlița; Orașul Fălești; c. Obreja Veche și c. Hiliuți), Raionul Glodeni (s. Limbenii Noi; s. Limbenii Vechi; s. Fundurii Vechi; Orașul Glodeni; s. Dușmani; c. Cuhnești; s. Ciuciulea și c. Balatina);
- Ministerul Mediului, Ministerul Energiei, Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Arheologie și Etnografie, Ministerul Culturii, Agenția Moldsilva, Agenția Apele Moldovei, Agenții pentru Geologie și Resurse Minerale, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Asociația Științifică de Producție Selecția și reprezentanți ai unor ONG-uri de mediu.

5.3. Planificarea implicării părților interesate

Activitățile planificate pentru viitor vor fi structurate așa cum este prezentat în **Figura 5.5**, se vor focaliza pe întâlnirile de consultare publică derulate în timpul procesului ESIA și vor include:

Procesul hibrid de consultare publică – de a lungul traseului propus LEA “opțiunea 2, traseul mov”, organizat funcție de constrângerile impuse de pandemia Covid-19 pentru starea de alertă sau urgență:

- Consultări publice – întâlniri, organizate în format virtual și/sau fizic, în cadrul comunităților locale (cetățeni, ONG-uri locale, grupuri vulnerabile, lideri informali);
- Consultări individuale - posibil a fi incluse, în format hibrid (fizic și/sau virtual), în funcție de concluziile Raportului ESIA și a specificațiilor tehnice;
- Comunicate de presă către presa scrisă și online.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 46
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Consultarea părților interesate poate genera acțiuni și reacții în rândul acestora, fapt care va fi luat în considerare în planificarea viitoare a acțiunilor propuse în SEP. De exemplu, părțile interesate ar putea fi cei care iau măsuri pentru a optimiza compensațiile legate de construcția și exploatarea LEA.

Perioada de timp	Activitatea	Raportarea	
	Identificarea părților interesate & analiza preliminară PRE-ESIA		
SEP + Raportul de definire ESIA - primele variante preliminare depuse la MOLDELECTRICA spre analiză			
Etapă de planificare a Proiectului	Procesul de definire și pregătire a ESIA (iulie – decembrie 2019)	Pregătire Întâlniri introductive informale	
		Pregătirea Raportului ESIA în variantă preliminară	
		Derulare Întâlniri introductive informale	
		Evaluarea rezultatelor	
		Identificarea problemelor cheie – date de intrare pentru Raportul de definire ESIA	Raportul de definire ESIA final și SEP – varianta actualizată – depuse la MOLDELECTRICA
Implicarea părților interesate în context Covid-19			
Etapă de planificare a Proiectului	Pre-ESIA (aprilie-octombrie 2021)	Reînnoirea informațiilor despre proiect „MD-RO-II”. - e-mail-uri și interviu online - vizite la fața locului și afișare poster proiect	Actualizarea SEP
Diseminarea Rapoartelor ESIA, ESMMP, NTS și SEP actualizate			
Etapă de planificare a Proiectului	Procesul hibrid de consultare publică & diseminare ESIA (decembrie 2021-decembrie 2023)	Pregătirea procesului de consultare ESIA	Pachetul de rapoarte ESIA actualizate
		Derularea programului de consultare publice	
		Evaluarea rezultatelor	Actualizarea tuturor documentelor
		Diseminarea variantelor revizuite - Rapoarte ESIA, ESMMP, LACF, NTS și SEP	
		Comentarii și sugestii pentru îmbunătățire	
		Finalizarea ESIA, ESMMP, LACF, NTS și SEP	Depunerea Rapoartelor finale ESIA, ESMMP, LACF, NTS și SEP
Etapă de implementare a Proiectului	Proces de consultare continuu	Pregătirea organizării de șantier Construcția Punere în funcțiune Exploatare / Funcționare	Actualizarea SEP în timpul construcției și exploatarei/funcționării Proiectului Responsabilitatea MOLDELECTRICA

Dialog în curs și întâlniri hibrid

Figura 5.5 – Programul SEP

Proiectul 'MD-RO' – al 2-lea Proiect prioritar fiind integrat în Categoria A, ar putea avea și efecte negative semnificative asupra mediului și / sau sociale și, prin urmare, Moldelectrica va implica părțile interesate în fiecare etapă de dezvoltare a Proiectului, iar comentariile/sesizările/opiniile acestora vor fi luate în considerare în documentele relevante. Raportul ESIA și alte documente relevante ale Proiectului vor fi diseminate în mod public pentru comentarii, iar variantele actualizate ale documentelor vor fi puse la dispoziția părților interesate relevante, cel puțin o dată pe an.

Va fi organizată o ședință de consultare publică pentru prezentarea și discutarea documentației raportului preliminar ESIA. Întâlnirea pentru consultarea publică va avea loc în perioada de consultare publică a ESIA (**Figura 5.5**). Ca urmare a recomandărilor din nota informativă a BERD referitoare la Covid-19 privind implicarea părților interesate (CP10) și a legislației fiecărei țări (RO și MD) cu privire la constrângerile impuse de starea de alertă sau de urgență, procesul de diseminare și consultare ESIA va fi de tip hibrid (întâlniri virtuale sau fizice) și vor fi adaptate situației sanitare Covid-19.

Pachetul de informații pentru diseminare, care include rapoartele SEP, ESIA cu Rezumatul non-tehnic (NTS/NTS) și ESMMP – Planul de management și monitorizare de mediu și social, va fi pregătit pentru comentarii publice. Orice materiale de prezentare vor trebui pregătite atât în limba oficială națională cât și în limba engleză și, dacă este necesar, un chestionar ar putea fi realizat pentru a încuraja publicul să își prezinte punctul de vedere.

Activitățile viitoare vor furniza date cu privire la:

- Tipul de informații diseminate, data și forma de prezentare și canalele de informare și distribuire;
- Minute ale întâlnirilor, liste de participanți și locații ale întâlnirilor organizate;
- Persoane, grupuri, organizații și instituții care au fost consultate;
- Aspecte-cheie și problemele ridicate de către publicul afectat și discutate;
- Mecanismul de răspuns, acțiuni corective.

Informațiile cu privire la activitățile de implicare a părților interesate vor fi actualizate în mod continuu și toate detaliile de consultare publică legate de Proiect vor fi incluse.

În SEP se vor prezenta mai multe detalii cu privire la responsabilitățile și resursele implicate. Este esențial ca responsabilitățile care au legătură cu acțiunile privind mecanismul de sesizări de exemplu, să fie bine definite, înțelese și împărtășite cu Moldelectrica, odată ce SEP va intra în gestiunea Întreprinderii.

Perioada de dezbateră publică / transmitere de sesizări/plângeri/comentarii/opinii se va conforma legislației naționale și cerințelor BERD. Banca solicită o perioadă de cel puțin 120 de zile pentru sesizări/comentarii, de la publicarea Raportului ESIA final și a considerațiilor Consiliul pentru proiecte de utilitate publică. Moldelectrica va pune Raportul ESIA la dispoziția publicului pentru comentarii, atât on-line pe website-ul său cât și la sau în apropierea amplasamentului celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO', și este de așteptat să mențină documentația accesibilă publicului cel puțin până la finalizarea Proiectului.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 48
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Oricine poate comenta cu privire la rapoartele incluse în Pachetul de informații pentru diseminare, în perioada de diseminare. Comentariile pot fi trimise prin e-mail către Moldelectrica: melnicenco@moldelectrica.md sau prin poștă la adresa str V. Alecsandri nr. 78 din Chișinău.

5.4. Instrumente de comunicare și eșalonarea în timp

În următoarele etape ale celui de al 2-lea Proiect prioritar (proiectare de bază și de detaliu, implementare – construcție, punere în funcțiune și exploatare) SEP va fi dezvoltat în continuare, incluzând abordări pentru a asigura luarea, pe deplin, în considerare a comentariilor/sesizărilor/opiniilor părților interesate. Responsabilitățile Moldelectrica vor fi, de asemenea, analizate în continuare. Moldelectrica, în etapa viitoare a Proiectului – construcție și exploatare/funcționare LEA, va fi factorul cheie în **INFORMAREA, COMUNICAREA și IMPLICAREA** părților interesate:

- **Informarea** definește părțile interesate care doresc informații în locul unei conversații;
- **Comunicarea** definește părțile interesate cu o dorință mare de implicare sau cu un nivel ridicat de experiență, dar care încă nu au participat la dialog; Mai multă comunicare cu această categorie îi va determina să se implice;
- **Implicarea** definește părțile interesate a căror implicare este necesară.

Pentru a pune în practică programul SEP prezentat în **Figura 5.4**, pentru etapa de planificare (Studiul de Fezabilitate, avize-acorduri, etc.) și cea de implementare (construcție, punere în funcțiune, exploatare) a celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO', o sinteză a instrumentelor/tacticilor de comunicare, a informațiilor pentru diseminare corespunzătoare fiecărei categorii din părțile interesate, inclusiv o eșalonare în timp sunt prezentate în **Tabelul 5.5**.

Tabel 5.5 – Instrumente de comunicare și termene

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a ESIA iulie-decembrie 2019	Procesul de pregătire a ESIA aprilie-octombrie 2021	Procesul hibrid de consultare & diseminare ESIA decembrie 2021-decembrie 2023	Proces de consultare continuu
Persoane afectate direct de viitoarea construcție și/sau exploatare a LEA	Întâlniri fizice și/sau virtuale Panouri publice la primării	NTS, ESIA, ESMP și SEP, formular pentru sesizări		X	X	X

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 49
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a ESIA iulie-decembrie 2019	Procesul de pregătire a ESIA aprilie-octombrie 2021	Procesul hibrid de consultare & diseminare ESIA decembrie 2021-decembrie 2023	Proces de consultare continuu
Oficialități guvernamentale și politicieni	Adrese oficiale prin email / fax Rapoarte la cerere	NTS, ESIA, ESMMP, SEP și respectarea legislației naționale și a regulamentelor de avizare	X	X	X	X
Autorități de reglementare / Agenții naționale	Întâlniri fizice și/sau virtuale				X	X
Administrația Publică Locală – comunități afectate	Întâlniri fizice și/sau virtuale, Internet, Panouri publice la primării	NTS, ESIA, ESMMP, SEP, formular pentru sesizări	X	X	X	X
Mediul academic și CDI	Internet, presa scrisă	NTS, alte informații la cerere			X	X
Societatea civilă - ONG	Internet, Telefon, presa scrisă Prezentări și întâlniri fizice și/sau virtuale la cerere	NTS, alte informații detaliate la cerere	X	X	X	X
Comunități locale – persoane vulnerabile	Panouri publice la primării / școli / biserici Focus grupuri cu număr redus de participanți Interviuri virtuale sau față-în-față	NTS, formular pentru sesizări, ESIA, ESMMP și SEP			X	X

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 50
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a ESIA iulie-decembrie 2019	Procesul de pregătire a ESIA aprilie-octombrie 2021	Procesul hibrid de consultare & diseminare ESIA decembrie 2021-decembrie 2023	Proces de consultare continuu
Mass-media	Comunicate de presă periodice	NTS, alte informații detaliate la cerere			X	X
Organizații profesionale; Sindicate; Federații patronale	Prezentări și întâlniri fizice și/sau virtuale periodice	NTS, ESIA, SEP	X		X	X
Părți interesate – grupul intern	Planul anual de afaceri Rapoarte lunare Notificări evenimente Analiză specială la cerere Întâlniri interne hibride de proiect periodice	Informații detaliate despre proiect, cerințe sistem asigurarea calității, NTS, formular pentru sesizări, posturi vacante, ESIA, ESMMP, SEP	X	X	X	X

Actualizări trimestriale ale pachetului de informații pentru diseminare vor fi disponibile pentru fiecare categorie a părților interesate.

5.5. Diseminarea informațiilor

Obiectivul procesului de diseminare a informațiilor este acela de a solicita reacția publicului din localitățile afectate de proiect, a grupurilor vulnerabile și părților interesate privind impactul celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO' și măsurile de reducere propuse, urmând ca acolo unde este necesar sesizările/comentariile să fie luate în considerare, raportul ESIA fiind actualizat corespunzător. Pe perioada procesului ESIA, o campanie formală de consultare publică se va desfășura de-a lungul traseului optim ales pentru LEA, coordonat de către echipa de proiect Moldelectrica, împreună cu consorțiul consultanților, cu includerea diseminării informațiilor despre Partea a 2-a a Proiectului prioritar și a evenimentelor dedicate

părților interesate. Ca urmare a recomandărilor din nota informativă a BERD referitoare la Covid-19 privind implicarea părților interesate (CP10) și a legislației fiecărei țări (RO și MD) cu privire la constrângerile impuse de starea de alertă sau de urgență, procesul de diseminare și consultare publică ESIA va deveni hibrid (întâlniri virtuale sau fizice) și vor fi adaptate situației sanitare Covid-19.

Principalele etape ale procesului hibrid de diseminare a informațiilor vor fi:

- pregătirea și distribuirea materialelor de diseminare (pachete de diseminare a informațiilor);
- anunțuri și implicarea mass-media (comunicate de presă);
- întâlniri fizice sau virtuale de diseminare a informațiilor;
- colectarea și înregistrarea comentariilor și sesizărilor.

Tipul informațiilor diseminate și metodele de comunicare care urmează să fie întreprinse de autoritățile locale pentru cel de al 2-lea Proiect prioritar sunt prezentate pe scurt în **Tabelul 5.5 Instrumente de comunicare și termene**. Obiectivele comunicării externe sunt: asigurarea implicării continue a persoanelor afectate și a altor părți interesante relevante pentru Proiect, și informarea acestora cu privire la activitățile, performanțele, planificarea, dezvoltarea și implementarea Proiectului. Informațiile care vor fi diseminate public sunt în acord cu PIP a BERD, CP10 (inclusiv nota informativă BERD referitoare la Covid-19) și cu legislația națională a Republicii Moldova.

SEP va fi revizuit și actualizat periodic de către MOLDELECTRICA, pentru a include modificările intervenite în procesul de implicare a părților interesate și al structurii grupurilor, ca urmare a dezvoltării Proiectului – *Partea a 2-a*: al 2-lea Proiect prioritar. Informațiile care trebuie diseminate se pot modifica dacă apar schimbări la proiectare, în graficul de timp al Proiectului sau în zona de impact a acestuia.

Pachetul preliminar de informații pentru diseminare pe suport hârtie și/sau electronic (NTS, ESIA, ESMMP, LACF și SEP) va fi disponibil în limba română, rusă și engleză înainte de procesul de diseminare propriu-zis pentru următoarele grupuri țintă (numărul de contacte se referă la o bază de date preliminară a părților interesate):

- Funcționari din cadrul autorităților guvernamentale și membrii ai Parlamentului – aproximativ 8 de contacte;
- Reprezentanți ai administrației locale și regionale, inclusiv din zona afectată – aproximativ 15 de contacte;
- Cadre universitare și institute de CDI – aproximativ 3 contacte;
- ONG-uri naționale și locale, grupuri de interes – aproximativ 11 contacte;
- Presa națională – aproximativ 6 contacte;
- Organisme de finanțare internațională – aproximativ 5 contacte;
- Grupul intern al părților interesate (echipa de Proiect Moldelectrica, consultanții și BERD) – aproximativ 12 contacte.

O atenție specială va fi acordată populației care locuiește în zonă, de-a lungul traseului LEA optim (pentru a identifica această categorie va fi utilizată o abordare bazată pe coridoare) și proprietarilor de terenuri direct afectați – aceștia vor constitui un grup prioritar, care să își

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 52
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

cunoască și înțeleagă drepturile în ceea ce privește transmiterea opiniilor / comentariilor / sesizărilor privind construcția și exploatarea LEA 400 kV Bălți.

Abordarea aceasta va fi dezvoltată mai în detaliu în cadrul următoarelor etape ale celui de al 2-lea Proiect prioritar (implementare – construcție, punere în funcțiune și exploatare).

Suplimentar, variantele preliminare pentru ESIA și NTS în limbile română, rusă și engleză vor fi postate pe website-ul Moldelectrica: www.moldelectrica.md.

Toată documentația pentru diseminare va fi distribuită, online și dacă va fi necesar în format tipărit, către părțile interesate relevante, cu cel puțin o săptămână înainte de lansarea perioadei oficiale de diseminare a informațiilor, și cel puțin două săptămâni înainte de reuniunile de consultare publică asigurându-se astfel că părțile interesate au suficient timp pentru a examina documentația înaintea întâlnirilor.

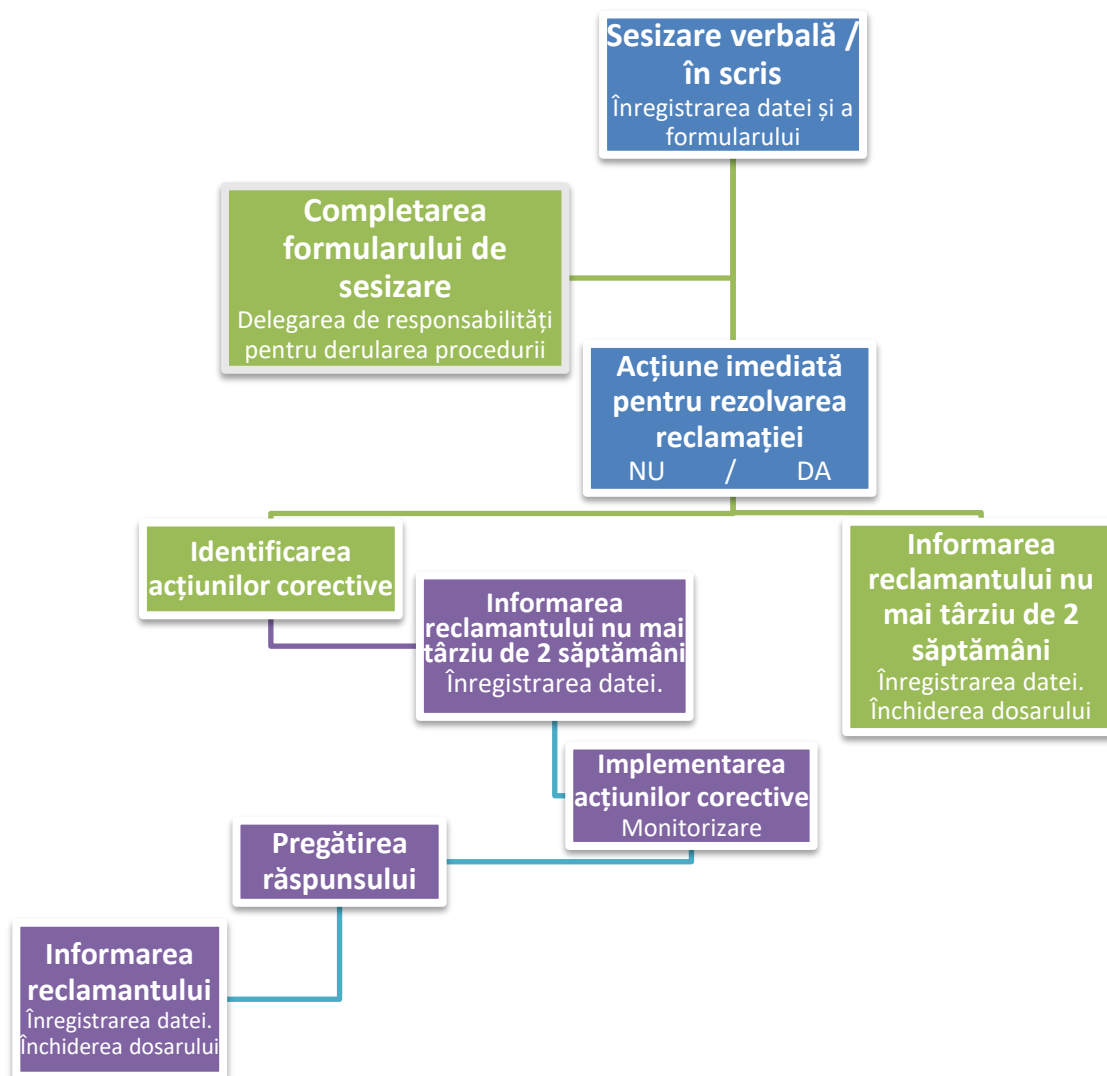
Perioada disponibilă pentru comentarii publice trebuie să se conformeze legislației naționale și cerințelor BERD. În cazul celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO', banca va solicita o perioadă de cel puțin 120 de zile pentru comentarii, de la publicarea finală a ESIA și a declarației/comunicatului Consiliului Director. Moldelectrica va păstra documentația ESIA în domeniul public, spre consultare, până la finalizarea Proiectului.

6. MECANISMUL DE SESIZĂRI

6.1. Obiective și procedură

Un mecanism de sesizări va fi implementat astfel încât Moldelectrica să răspundă la preocupările, comentariile și plângerile din partea părților interesate și a comunităților afectate. Personalul desemnat pentru implicare, din cadrul Moldelectrica, vor fi instruiți pentru gestionarea mecanismului de sesizări. Acest mecanism se referă atât la părțile interesate - grupul intern (angajați), cât și grupul extern (persoanele afectate și alte părți interesate relevante).

Un flux schematic pentru mecanismul de sesizare este prezentat în **Figura 6.1** de mai jos. Ambele reclamații verbale și scrise urmează să fie înregistrate și documentate. Orice comentarii sau preocupări pot fi aduse la cunoștința Întreprinderii atât verbal (prin telefon) cât și în scris (prin poștă sau e-mail) sau prin completarea unui formular de sesizări (**Anexa 7 - Formular de sesizare publică**). Formularul de sesizare va fi pus la dispoziție în primării, școli, centre comunitare și alte locuri publice, care sunt ușor accesibile pentru toate părțile interesate relevante, împreună cu o descriere a mecanismului de sesizări. Formularele completate pot fi apoi depuse la datele de contact menționate la **Cap. 8 – Date de contact pentru părțile interesate**.

Figura 6.1 – Procedura de sesizări

Atunci când se primește o sesizare/plângere, toți angajații trebuie să îndrume reclamantul către OCL - Ofițerul de legătură cu Comunitatea Locală (CLO) sau către Departamentul responsabil cu asigurarea calității, protejarea mediului, sănătate și siguranță la locul de muncă (ACM-SSM). Oricare membru al Departamentului ACM-SSM care primește o plângere trebuie să se asigure că Formularul de acțiuni corective este finalizat. Formularul se transmite apoi către OCL, care îl va înregistra și se va asigura că toate acțiunile corective au fost implementate pentru a închide dosarul sesizării/plângerii respective.

7. MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

Grupul de monitorizare ESIA (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic) va trebui să aibă o structură echilibrată și neutră (fără avantaje), fiind concentrat asupra viitoarelor potențiale probleme sociale și de mediu, generate de-a lungul etapelor de dezvoltare ale celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO' (planificare, implementare - construcție, punere în funcțiune și exploatare). Experți din domeniul protecției mediului înconjurător (inspectori și autoritățile de reglementare) vor monitoriza și raporta toate efectele negative, în conformitate cu cadrul juridic național în vigoare.

Înregistrările de la consultările publice, minutele întâlnirilor și chestionarele consultărilor informale (interviuri față-în-față) vor fi gestionate de către OCL, Moldelectrica și reprezentantul consorțiului de consultanți - responsabil cu impactul social. Vor fi elaborate Rapoartele periodice trimestriale, care rezumă activitățile și problematicile cheie (sesizări, nemulțumiri, comentarii) ridicate de grupurile afectate.

Un raport anual va fi, de asemenea, pregătit de către OCL, Moldelectrica care să includă un rezumat al rezultatelor SEP. Pe baza acestui Raport anual informații actualizate vor putea fi furnizate înapoi comunității / părților interesate vizate, inclusiv cu specificarea progresului realizat în etapele de dezvoltare ale celui de al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO'.

Moldelectrica va acționa, în consecință, va activa bucla de feedback și va pune în aplicare măsuri corective, atât în domeniul social și cât și de mediu.

Principalele aspecte care urmează să fie monitorizate vor include:

- utilizarea / destinația terenurilor, dislocare / reinstalarea, achiziția și compensarea / despăgubirea;
- infrastructura și serviciile care urmează să fie dezvoltate pe orizontală, în viitor;
- prevenirea poluării și evaluarea riscurilor;
- sănătate și siguranță;
- păduri, zone de prerie, traversări de râuri;
- arheologie, patrimoniul și cultura locală;
- organizarea de șantier și relațiile comunitare;
- viitoare angajări și recrutări de personal.

8. DATE de CONTACT pentru PĂRȚILE INTERESATE

Apreciem și sunt binevenite toate observațiile/comentariile cu privire la materialele/documentele enumerate mai jos. Avem rugămintea să ne transmiteți părerea dumneavoastră după vizitarea website-ului nostru de internet www.moldelectrica.md.

Următoarele materiale vor fi elaborate, pe măsură ce procesul EIM progresa și vor fi puse la dispoziția părților interesate, în cursul procesului de consultare:

- Al 2-lea Proiect prioritar 'MD-RO' pe scurt;
- Rezumatul non-tehnic (NTS);
- SEP - Planul de implicare al părților interesate (acest document), cu scoaterea în evidență a modului de abordare a procesului de consultare a părților interesate;
- Raportul inițial de definire a ESIA;
- Raportul ESIA (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic);
- PMMS (Planul de management și monitorizare de mediu și social)
- LACF (Cadru legal de achiziție teren și măsuri compensatorii).

Pentru informații suplimentare vă rugăm să contactați Moldelectrica:

Manager ESIA și SEP

Ofițerul de legătură cu Comunitatea Locală - OCL

Prenume: **Nelly**

Nume: **Melnicenco**

Telefon: **22 253396**

Email: **melnicenco@moldelectrica.md**

Adresa poștală: **Moldelectrica, str. V. Alecsandri nr. 78, Municipiul Chișinău**

9. REFERINȚE

- Politica BERD de Informare Publică, 2014
- UN ESPOO Convention - Convenția ONU (Organizația Națiunilor Unite) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată în 1991 (modificată în 2001)
- Breviarul statistic "Moldova în cifre", ediția 2018, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
- Implicarea părților interesate: Manual de bune practici pentru companii care fac afaceri în zonele cu piețe emergente, CIF 2007
- Politica socială și de mediu BERD, aprilie 2019
- Nota informativă BERD referitoare la Covid-19 privind implicarea părților interesate (CP10) <https://www.ebrd.com/documents/environment/ebrd-covid19-briefing-note-stakeholder-engagement.pdf>
- Banca Europeană de Investiții – Manualul social și de mediu, 2018
- Notă de orientare privind performanța de mediu și socială în operațiunile finanțate de BEI ca răspuns la criza epidemiei de COVID-19, mai 2020
- Cadrul Social și de Mediu al Băncii Mondiale, 2017
- Recensământul populației și al locuințelor, 2014, Republica Moldova, <http://recensamant.statistica.md/ro/profile>

Website-uri

- www.meniu.gov.md/
- www.mapl.gov.md/
- www.statistica.md/
- <http://geoportal.md/>
- www.unece.org/
- www.anpm.ro/
- www.un.org/
- www.insse.ro/
- www.mmediu.ro/
- <http://europeandcis.undp.org/>
- www.icpa.ro/
- www.icas.ro/
- www.ebrd.com/moldova.html

ANEXA 1 – Baza de date a părților interesate

Versiunea 03-11-2019

zona de impact primar; zona de impact secundar; alte părți interesate; grupul intern

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
BERD	Alexandra Antsugai	
BERD	Pierre Biedermann	
BERD	Evelin Lehis	
Agenția de Mediu a Republicii Moldova – Directoratul de Mediu Nord	Guțu Valentina	Șef adjunct direcție
ENERGOPROIECT	Sergiu Carmanschi	Inginer șef
ENERGOPROIECT	Iurie Ghies	Director General
ISPE PC	Anca Popescu	Manager de Proiect
ISPE PC	Claudia Tomescu	Șef Secție Termomecanică
ISPE PC	Gloria Popescu	Expert comunicare și transfer de cunoștințe
ISPE PC	Nicolae Matei	Șef Secție Sisteme Electroenergetice
IVL	Mathias Gustavsson	Expert in evaluarea impactului social și economic
Ministerul Mediului - Direcția politici de prevenire a poluării, analiză, monitorizare și evaluare a politicilor	Iuliana CANTARAGIU	Ministru
Ministerul Educației și Cercetării	Anatolie TOPALĂ	Ministru
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - Direcțiile Politici în domeniul energetic; Infrastructura de transport; Urbanism, construcții și locuințe	Andrei SPÎNU	Ministru
Agenția de Dezvoltare Regională Nord	Constantin Bândiu	Director interimar Regiunea Nord
MOLDELECTRICA	Ghennadi Dimov	Director General
MOLDELECTRICA	Moldovan Valeriu	Șef Direcție Transport Energie Electrică
MOLDELECTRICA	Octavian Ciobirca	Prospective Development Department
MOLDELECTRICA	Nelli Melnicenco	Șef adjunct al Serviciului de protecție și prevenire
Administrația publică Municipiul Bălți	Renato Gh. Usatii	Primar
Administrația publică Orașul Glodeni	Stela Onuțu	Primar
Administrația publică din vecinătatea Proiectului Municipiul Bălți	Orașul Bălți Comuna Sadovoe	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 58
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
Administrația publică din vecinătatea Proiectului Raionul RÎȘCANI	Comuna Aluniș	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică din vecinătatea Proiectului Raionul GLODENI	Consiliul Raional Glodeni orașul Glodeni Comuna Limbenii Noi Comuna Dușmani	Reprezentanții administrației locale și regionale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică din vecinătatea Proiectului Raionul GLODENI	Comuna Cobani Comuna Balatina Comuna Cuhnești Comuna Viișoara	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică din vecinătatea Proiectului Raionul FĂLEȘTI	Comuna Logofteni Comuna Obreja Veche	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova	Anatolie Ghilaș	Director General
Agenția Națională Arheologică	Vlad Vornic	Director General
IPAPS - Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului 'Nicolae Dimo'	...	Director General
Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale	Igor Lungu	Director Adjunct
ONG - Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic	Serghei Lazo	Președinte
ONG - Centrul National de Mediu	Ina Coseru	Președinte
ONG – Institutul național de Ecologie	Valeriu Moșanu	Președinte
ONG – Centrul Regional de Mediu (REC) Moldova	Tudor Cozari	Președinte
Academia de Științe	Gheorghe Duca	Președinte
Agenția pentru Supraveghere Tehnică	Andrei VATAMANIUC	- Director
Universitatea Tehnică	VIOREL BOSTAN	Rector, Dr.habil.
Universitatea Academiei de Științe	Maria Duca	Academician, prof. univ., dr. hab., rector
Asociația de fermieri - Moldova Fruct	Vitalie Gorincioi	Președinte
Asociația de fermieri - AGROinform	Aurelia Bondari	Director Executiv
Asociația de fermieri - UniAgroProtect	Alexandru Slusari	Președinte
Federatia Naționala a Fermierilor	Valeriu Cosarciuc	Președinte
CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ A PATRONATULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA	Leonid Cerescu	Președinte
Confederația Naționala a Sindicatelor din Moldova	Oleg BUDZA	Președinte

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 59
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Ramurile Silvice și Protecția Mediului Înconjurător	Valeriu VIDAICO	Președinte
Federația Sindicatelor din Energetică și Industrie	Veaceslav RUFALA	Președinte
Federația Sindicală a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova "SINDENERGO"	Victoria Niță	Președinte
Federația Națională a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind” din Republica Moldova	Sergiu BERNEVEC	Președinte
Comisia parlamentară "Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice"	...	Deputat Președintele comisiei
Mass-media/presa scrisă și online Timpul de dimineață	Constantin Tănase	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Ziarul de garda	Aneta Grosu	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Komsomolskaia Pravda	...	Redactor șef
INFO-PRIM NEO – agenție de știri	Valeriu Vasilica	Redactor șef
Agenția de știri de stat Moldpres	Valeriu Renita	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Timpul de dimineață	Constantin Tănase	Redactor șef

ANEXA 2 – Misiune de scanare în teren - Informații colectate

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
RETI-Nord Moldelectrica Stația Electrică 330 kV Bălți		<ul style="list-style-type: none"> ▪ N-E doar culturi agricole, proprietate private, de porumb și floarea soarelui ▪ 40 m (N-E) lângă gardul SE Bălți 330 kV – parcelă de teren aflată în proces de transfer de proprietate în favoarea Moldelectrica ▪ 10-20 m (N-V) lângă gardul SE Bălți 330 kV - teren transferat deja în proprietatea Moldelectrica ▪ S-V spațiu existent în incintă însă probabil insuficient ▪ Program de modernizare a stației în 2010 ▪ 50 de ani de exploatare ▪ în 2011 a avut loc o explozie la întrerupătorii depe circuit însă fără scurgeri
M.1_traseu- albastru-mov		<ul style="list-style-type: none"> ▪ N, S – traseul LEA traversează drumul R15 (M5); stânga-dreapta față de drum, pe sub traseul LEA, teren agricol proprietate private, de porumb și floarea soarelui; ▪ S-E - complex de vile / cartier rezidențial (< 0.5 km) care aparține UAT Bălți; ▪ S – pășune și pământ arat
M.2_traseu- albastru-mov		<p>N – o fâșie îngustă de pășune și teren semănat;</p> <p>S – culturi agricole;</p> <p>S-E localitatea Pîrlița (1-1.5 km)</p>
M.2_traseu-roșu		<p>N – localitatea Copăceni (> 1.5 km) și Lacul Strâmba (Copăceanca) înconjurat de cultură de floarea soarelui;</p> <p>S – teren cultivat cu floarea soarelui</p>

⁴ Conform traseelor propuse în figura 2.1

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 61
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
M.3_traseu-roșu		<p>N – Lacul Strâmba teren agricol semănat; LEA existent cu salcâm roz de a lungul și sub linie;</p> <p>N-S – teren agricol cultivat</p>
M.4_traseu-roșu		<p>N – teren agricol cultivat și livadă;</p> <p>S - localitatea Sadovoe (< 1 km)</p> <p>N-V – Aeroportul Internațional Bălți (> 2 km)</p>
M.5_între-trasee		<p>N – traseu LEA existent, teren agricol cultivat;</p> <p>S – iaz mic și teren agricol cultivat, câteva rate sălbatice, localitatea Sadovoe</p>
M.6_între-trasee		<p>zonă ușor mlaștinoasă cu floră și faună specifice</p>
M.7_traseu-roșu		<p>N, S – culturi de floarea soarelui</p> <p>S-V – localitatea Sturzovca (> 1.5 km)</p> <p>N-E – Aeroportul Internațional Bălți (> 2 km)</p>
M.8_traseu-roșu		<p>N, S – teren agricol cultivat, inclusiv cu floarea soarelui</p>
M.9_traseu-roșu		<p>N – iaz, pășune și teren arabil, lângă localitatea Aluniș (< 1km)</p> <p>S – teren agricol cultivat, pomi izolați de mici dimensiuni</p>

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 62
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

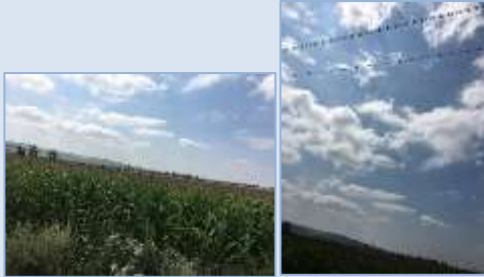

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
M.10_traseu-roșu		<p>N, S – pășune și teren agricol cultivat, șoim zburând;</p> <p>N – lângă localitatea Aluniș (< 1km)</p>
M.11_traseu-roșu		<p>N-V – limita dintre cele 2 Raioane Glodeni și Rășcani; localitatea Malinovscoe (< 1.5 km)</p> <p>N, S – culturi de grâu</p>
M.12_traseu-roșu		<p>Aproape de localitatea Camenca (< 1 km)</p> <p>N – teren agricol (porumb și grâu)</p> <p>S – soia și alte culturi; iaz mic;</p> <p>S – localitatea Butești (< 1 km)</p>
M.13_traseu-roșu		<p>Localitatea Cobani (< 0.5 km)</p> <p>N – livadă de cireși cu stație de pompare pentru sistem de irigații, monument istoric</p> <p>S – teren agricol cultivat cu porumb</p>
M.14_traseu-roșu		<p>N-V – traseul traversează LEA existentă și teren cultivat</p> <p>E – cultură de floarea soarelui</p> <p>N, S – traseul LEA traversează drumul republican R57</p>
apropae de Râul Prut		<ul style="list-style-type: none"> ▪ cca. 4 km până la Râul Prut ▪ pășune și teren cultivat (floarea soarelui și porumb)

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 63
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
M.1_traseu-mov		<p>N – clădirile dezafectate/abandonate ale unui fost C.A.P.; lângă localitatea Balatina (< 0.5 km)</p> <p>S – pășune; lângă localitatea Tomnești (< 0.5 km)</p>
M.2_traseu-mov		<p>N – limita localității Balatina (< 0.5 km)</p> <p>N-E, S, S-V – teren agricol (cultivat cu porumb)</p> <p>S – localitatea Tomeștii Noi (< 0.5 km)</p>
M.3_traseu-mov		<p>S-V, N-E – traseul LEA traversează drumul regional G57</p> <p>N – teren agricol cultivat cu porumb</p> <p>S – teren agricol cultivat cu grâu</p>
M.4_între-trasee		<ul style="list-style-type: none"> traseul LEA traversează drumul regional G57 dintre localitățile Dușmani (1-1.5 km) și Glodeni Șir de lacuri, teren agricol cultivat cu floarea soarelui și pășune
M.5_traseu-mov		<p>N-S – traseul LEA traversează drumul regional G53; teren agricol</p>
M.6_traseu-mov		<p>N-S – traseul LEA traversează drumul local L226; pășune, porumb și un șir de lacuri între localitățile Limbenii Vechi (< 1 km) în S și Limbenii noi (< 1 km) în N</p>

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 64
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
M.7_traseu-mov		<ul style="list-style-type: none"> traseul LEA traversează un curs de apă (pârâu) făcând conexiune între lacurile "sapte fantani" situate în N; pășune și teren agricol la cca.1 km se află localitatea Fundurii Vechi (N) (< 1 km)
M.3_traseu-albastru		<p>N-E – traseul LEA traversează un lac; teren agricol</p> <p>S-E – clădiri dezafectate și abandonate ale unui fost C.A.P. la limita localității Râuțelul Nou (< 1 km); teren cu lucernă</p>
M.4_traseu-albastru		<p>Traseul LEA traversează drumul regional G53; culturi de floarea soarelui (N-S); localitatea Obreja Nouă în N (< 1 km)</p>
M.5_traseu-albastru		<p>Traseul LEA traversează o linie existentă; teren cultivat cu porumb (N-S); localitatea Moldoveanca lângă (< 0.5 km) (N-E)</p>
M.6_traseu-albastru		<p>N-S – traseul LEA traversează o zonă mlăștinoasă cu flora și fauna specifice; pășune</p> <p>Localitatea Logofteni este aproape (< 0.5 km)</p>

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 65
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Opriri pentru scanare teren pe traseu LEA ⁴	Imagini asociate	Descriere foarte pe scurt
M.7_traseu-albastru		<p>S - S-E – localitățile Viișoara (< 0.5 km) și Moara Domnească (< 1 km) se află aproape de traseul LEA; teren cultivat cu porumb; Lacul Căldărușa</p> <p>N-V – traseul traversează o linie existentă și un drum local L247; teren cultivat cu porumb și floarea soarelui</p>
M.8_traseu-albastru		<p>N-V – traseul LEA traversează o linie existentă și drumul regional G58; teren agricol cultivat cu porumb și lucernă; localitatea Movileni este aproape (< 0.5 km)</p> <p>S - S-V – lângă Rezervația Științifică Pădurea Domnească</p>
M.9_traseu-albastru		<p>N – N-E – traseul LEA traversează o linie existentă și drumul local L233; numai pășune; localitatea Cuhnești este aproape (< 0.5 km)</p> <p>S-V – pe lângă satele Serghieni (< 1 km) și Cot (< 0.5 km); doar pășune</p> <p>S – lângă Rezervația Științifică Pădurea Domnească</p>

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 67
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

ANEXA 4 – Misiune preliminară în teren – Interviu informale

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
12.11.2019	Raionul Fălești – Comuna Logofteni	dl. Iosif Godlevschi, primar Tel: +373 (259) 60136 godlevschi.iosif@mail.ru

1137 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- preponderent agricultura și creșterea animalelor (în mai mică măsură);
- tipul de proprietate a terenurilor – preponderent private, date în arendă la asociații agricole;
- cca 50-60 de oameni (din ambele sate) lucrează în străinătate.

Mediul înconjurător și patrimoniu cultural

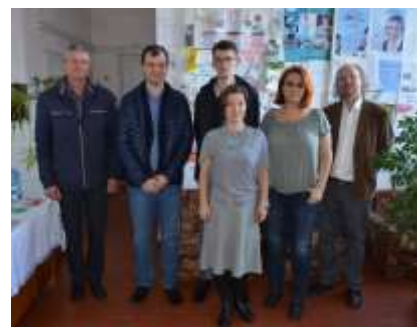
- există câteva zone cu risc de alunecări de teren;
- există pericol redus de inundații în anumite zone;
- nu există sisteme de irigații;
- pe traseul liniei nu există păduri, cariere;
- nu există zone protejate, muzee - clădiri istorice sau situri arheologice;
- nu există proiecte viitoare pentru dezvoltarea de oportunități de venit;
- alimentarea cu apă potabilă se face din fântâni; doar în satul Logofteni, nu și în satul Moldoveanca, există conducte de alimentare cu apă tehnică pentru utilizare în gospodărie.

Aspecte sociale

- sat foarte sărac cu foarte puțini locuitori comparativ cu alte localități;
- există grupuri vulnerabile;
- populația folosește anumite terenuri pentru pășunat, dar acestea nu se află în apropierea traseului LEA.

Comunicare și logistică

- informarea pentru participarea la adunările cu cetățenii/dezbaterile publice, se face prin deplasarea din ușă în ușă, deoarece aceștia nu prea citesc informările scrise; adunările se țin, de obicei, la Casa de Cultură, de 2 ori pe an;
- nu există persoană responsabilă cu comunicarea, în general, inginerul cadastral preia această responsabilitate.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
12.11.2019	Raionul Fălești – Comuna Obreja Veche	dl. Ganea Ghenadie, fermier membru în Asociația "CUTEZATORUL" (fost primar) Tel: +373 (231) 2-30-21 primaria.obreja.veche@gmail.com dl. Moraru Ghenadie, inginer cadastral

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 68
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

2367 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- preponderent agricultură: culturi de grâu, porumb, floarea-soarelui; livezi cu pomi fructiferi – 35 ha; plantații de nuci – 359 ha;
- proprietatea terenurilor – preponderent private, în exploatare mixtă, atât în asociații agricole cât și de către mici proprietari;
- creșterea animalelor (în principal, vaci);
- cca 200 de oameni lucrează în străinătate (în special în Italia).

Mediul înconjurător și patrimoniu cultural

- există probleme cu alunecările de teren, dar nu există un plan de măsuri pentru a le soluționa; alunecările de teren există mai ales în zona de pășune, și deși primăria plantează copaci pentru stoparea fenomenului, oamenii care își duc vitele la pășunat acolo distrug copacii;
- pe traseul LEA nu există păduri, cariere;
- principalul obstacol în realizarea proiectului de interconectare pe acest traseu propus, ar putea fi nucarii, investitori din Chișinău, ale căror plantații sunt traversate de LEA; plantația de nuci cu o vechime de 10 ani se află acum pe rod;
- alimentarea cu apă se face din puțuri săpate în curțile oamenilor;
- s-au făcut investiții în realizarea magistrelor de conducte pentru alimentarea cu apă, fiind finalizate doar în jur de 99%;
- există speranțe mari cu privire la proiectul companiei Apavital din Iași, România care prevede alimentarea cu apă potabilă a raioanelor Fălești, Ungheni și Nisporeni, în special în satele care au deja construite rețelele de conducte;
- nu există sisteme de irigații;
- deși există trei iazuri în zonă, nu a existat pericol de inundații;
- nu există zone protejate, muzee - clădiri istorice sau situri arheologice.

Aspecte sociale

- există grupuri de oameni vulnerabili; sunt unele persoane pentru care unica sursă de existență este o vacă.

Comunicare și logistică

- comunicarea cu cetățenii se face prin pagina de Facebook a primăriei, adunări ale cetățenilor, prin intermediul consilierilor, prin panouri informative la primărie, la Casa de Cultură, la punctele de colectare a laptelui sau la magazinele alimentare;
- Consultările cu cetățenii se fac la primărie sau la Casa de Cultură (200 locuri); Bibliotecara este responsabilă cu pagina de Facebook

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
12.11.2019	Municipiul Bălți – Comuna Sadovoe	dl. Buzurnii Serghei, primar Tel: +373 (231) 55230 dl. Corcodei Victor, director întreprinderea „Apă-Canal” dna Cojoc Efimia, secretarul Consiliului Sătesc dl. Papadiuc Victor, specialist în reglementarea regimului funciar

1306 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- în principal, agricultura (livezi de pomi fructiferi, pepiniere); toate terenurile din zonă sunt în proprietate privată și se lucrează fie individual, fie date în arendă la asociații agricole;
- există fabrică de pâine în sat.

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- există sisteme de irigații care vor trebui ocolite de către traseul LEA; sursa de apă este lacul Imaș;
- nu există arii protejate, monumente istorice sau parcuri naționale;
- alimentarea cu apă potabilă se face prin sonda aflată în sat și se distribuie prin rețea de conducte de la întreprinderea „Apă-Canal”;
- în capătul satului mai există trei iazuri (denumite iazurile nr. 1, 2, și 3);
- nu există pericol de inundații.

Aspecte sociale

- există persoane vulnerabile, la fel ca în toate localitățile din Republica Moldova; sunt unele persoane pentru care lucrul pământului este unica sursă de existență, iar aceștia pot fi afectați în cazul trecerii LEA pe terenul lor.

Comunicare și logistică

- comunicarea cu cetățenii se face cu ajutorul consilierilor locali;
- Hotărârile Consiliului Sătesc se publică la panoul de informare al primăriei;
- dacă există un proiect de importanță națională se fac adunări ale cetățenilor, care se țin la sala de consiliu a primăriei;
- Secretarul Consiliului Sătesc este responsabil de comunicarea cu cetățenii.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
13.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Limbenii Noi	dl. Tarnovschi Mihail, primar Tel: +373 (249) 93080 mihail.tarnovschi@gmail.com dl. Andriuca Sergiu, specialist în reglementarea regimului funciar sandriuca@gmail.com Serjantu Rodica, contabil șef serjantu63@gmail.com Vatamaniuc Ala, secretar al consiliului local vatamaniucag@gmail.com

1555 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- în principal, agricultura – grâu, orz, porumb, floarea-soarelui, pepeni verzi și galbeni (din 1253 ha de teren agricol, peste 100 ha este cultivat cu pepeni);
- tipul de proprietate a terenurilor – predominant privat, cele mai multe date în arendă la asociații agricole; există CAP Câmpia Limbenilor, care are în arendă circa 300 ha, 9 gospodării țărănești care lucrează peste 50 ha și circa 200 ha lucrate individual;
- există 3 ferme de vite mari cornute;
- o mică parte dintre locuitori merge să muncească în orașul Bălți;
- comerț cu amănuntul (magazine), prestări servicii;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 70
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

- circa 30% dintre locuitori lucrează în străinătate;
- există un plan de reabilitare a drumurilor în localitate;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- în zonă există bazinul acvatic Leonard de aprox. 100 ha;
- alimentarea cu apă potabilă se face din fântâni;
- există conducte de alimentare cu apă tehnică, alimentată din fântână arteziană, pentru utilizare în gospodăriile oamenilor;
- există 5 ha pădure tânără (13-15 ani), în proprietatea primăriei;
- nu există sisteme de irigații;
- nu există pericol de inundații;
- nu există zone protejate, muzee - clădiri istorice sau situri arheologice;
- există câteva zone cu risc de alunecări de teren, dar nu pe traseul liniei; în anumite zone, s-au făcut împăduriri pentru reducerea riscului;

Aspecte sociale

- există grupuri de persoane vulnerabile, câteva familii monitorizate, care primesc ajutoare sociale; există asistenți sociali în localitate;
- populația folosește anumite terenuri pentru pășunat, dar acestea nu se află în apropierea traseului liniei;

Comunicare și logistică

- comunicarea cu cetățenii se face prin anunțuri în diferite puncte populate (la magazine, la centrul medical, la oficiul poștal) sau prin pagina web a primăriei;
- aprox. 70% dintre săteni sunt conectați la internet;
- întâlnirile cu cetățenii se țin la Casa de Cultură (sala de 430 locuri);
- se preconizează o adunare pe an de dare de seamă a activităților primăriei și a serviciilor din teritoriu;
- nu există persoană responsabilă cu comunicarea.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
13.11.2019	Raionul Glodeni – orașul Glodeni	dl. Oleg Bratișevschi, vice-primar primaria_glodeni@mail.ru dl. Mihail Dobrovolschi, inginer specialist funciar misa.dobrovolschi@bk.ru

8676 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- agricultură de subzistență, terenuri agricole cultivate în principal cu cereale și câteva livezi, pământul este în proprietate privată;
- comercializarea produselor agricole;
- industria a dispărut; s-au închis fabrica de zahăr, fabrica de conserve, fabrica de uleiuri eterice;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- probleme grave în alimentarea cu apă potabilă și cu sistemul de canalizare (nu au unde să deverseze apele uzate);
- sursa de apă potabilă este râul Prut; există de asemenea perspectiva implementării rețelei cu apă potabilă din România prin Iași;
- stația de epurare ape reziduale este gestionată de o întreprindere privată; nu mai există capacitate de colectare și

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 71
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

- există pericol major de deversare în Prut;
- lipsa surselor de finanțare și imposibilitatea garantării unor împrumuturi;
  - zonă turistică la Camenca, rezervația Pădurea Domnească, Suta de Movile la Butești.

Aspecte sociale

- cca. 50% din populația activă a migrat către vest și în Rusia;
- cetățeni asistați sociali care nu mai doresc să muncească; grupuri vulnerabile de etnie romă.

Comunicare și logistică

- comunicarea cu cetățenii din orașul Glodeni se realizează prin internet (pagina de web a Primăriei, social media), televiziune locală și prin adunări și dezbateri publice; ședințele consiliului orașenesc se transmit online;
- Dna Marcela Frosneac – responsabil relații cu publicul

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
13.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Dușmani	dl Petru Rusu, primar +373 (0) 68937551 dl Victor Mîrza, inginer cadastral +373 (0) 68966817 primariasatdusmani@gmail.com

1749 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- pământ agricol cultivat cu cereale (floarea soarelui, porumb, grâu, orz, lucernă, soia); pomi fructiferi / livezi sau vița de vie nu mai sunt, fiind defrișate, iar terenurile arabile sunt majoritatea în proprietate privată;
- ferma de păsări s-a desființat;
- moară de grâu proprietate privată care are câțiva angajați;
- au în perspectivă dezvoltarea iluminatului stradal pe surse regenerabile;
- teren proprietate publică dat în arendă agenților economici privați;
- creșteri de ovine;
- doresc să dezvolte un spațiu dedicat târgurilor de produse pentru a încuraja și sprijinii comercializarea produselor agricole;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- s-au identificat iazurile / bazinele acvatice de la Roză, cel de pe Vale, cel de la Plopi; toate cele 5 iazurile sunt private;
- 2011-2015 nu au fost inundații și nu au fost astfel de probleme;
- alunecările de teren nu au mai apărut datorită maturizării pădurilor sădite;
- alimentarea cu apă potabilă se realizează prin 2 fântâni arteziene la care fac analize periodice;

Aspecte sociale

- cca.35% din populația activă a migrat către vest și în Rusia;
- locuri de muncă în principal în orașul Glodeni;
- probleme majore cu persoane/grupuri vulnerabile nu sunt;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 72
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

Comunicare și logistică

- comunicarea prin anunțuri la gazeta de perete și alte panouri informative situate în zone circulare fie la magazinul mixt fie pe gardul proprietăților private;
- 9 angajați la primărie.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
13.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Cobani	dl Ivan Plută, primar +373 (0) 249 72534, +373 (0) 693 11161 primaricobani@gmail.com

2255 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- agricultură – pamânt cultivat cu cereale (grâu, porumb, soia, rapiță, orz, floarea soarelui) și livadă de cireși lângă monumentul istoric de pe deal, cu sistem propriu de irigații; există și pășuni;
- populația este angajată în cadrul instituțiilor publice de învățământ și cele sociale; de asemenea proiectul de alimentare cu apă și canalizare mai atrage forță de muncă; alte oportunități sunt la cariera de piatră;
- în agricultură sunt 3 agenți economici care mai au și ei angajați;
- autoritățile intenționează să dezvolte o zonă de agrement împreună cu un investitor privat;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- nu sunt sisteme de irigații existente în zonă;
- inundații nu sunt, Prutul nu s-a revărsat decât în 6 gospodării;
- alimentarea cu apă se face prin arteziene dar și prin râul Prut, iar conducta transportă apă potabilă orașul Glodeni și fabrica de zahăr aflată în insolvență;
- recomandare să fie ocolit monumentul istoric și livada de cireși care se va dezvolta;
- Rezervația protejată Pădurea Domnească și altă pădure proprietatea primăriei;

Aspecte sociale

- 30% au migrat spre vest;
- 14 persoane vulnerabile, din care apte de muncă 6;
- Primesc ajutor social foarte mic.

Comunicare și logistică

- informarea se face prin adunarea reprezentanților satului (72 de reprezentanți, 1 persoană la 72 de cetățeni), prin afișarea la panourile informative locale și prin ziarul raional; întâlniri directe trimestriale publice;
- sală de ședință festivă la primărie;
- secretarul consiliului local este responsabil cu comunicarea.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
13.11.2019	Raionul Rîșcani – Comuna Aluniș	dl Ion Vacariuc, primar +373 (0) 69492488 primalunis@mail.ru dl Gheorghe Roșca

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 73
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
		+373 (0) 68688187

1700 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- agricultură – culturi multi-anuale – cereale și legume; vița de vie nu mai există; pășune;
- fermele de creștere a animalelor (creșterea porcilor și păsărilor) au falimentat;
- industrie nu mai există, magazine comerciale;
- întreprindere municipală pentru servicii de alimentare apă potabilă; pentru servicii de colectare deșeuri;
- proiecte noi nu sunt în afară de gazoduct.

Mediul înconjurător și patrimoniu cultural

- nu își fac probleme că LEA ar putea influența negativ comunitatea;
- au alunecări de teren însă acestea nu îi afectează;
- irigații își fac fiecare pe baza unei autorizații de la Ministerul Mediului; nu au irigații în sistem centralizat;
- nu au inundații, ușoare deversări însă fără să afecteze comunitatea;
- alimentarea cu apă potabilă prin arteziene;
- conducte de gaze naturale nu au, însă își doresc mult dar nu au primit nicio finanțare de la raion; în acest sens au demarat un proiect;

Aspecte sociale

- agenți economici în agricultură care susțin zona prin angajarea cetățenilor;
- persoane vulnerabile sunt, însă fac naveta la Bălți la o firmă germană de piese în domeniul auto;

Comunicare și logistică

- informare prin anunțuri afișate în zonele publice mai aglomerate; nu au televiziune, pagina web, casă de cultură;
- Secretara preia aspectele legate de relația cu cetățenii.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
14.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Balatina	dl Dumitru Iațuc, primar +373 (0) 696 95984 primcontbalatina@mail.ru

4803 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- au 5 localități în subordine;
- unica sursă de venit (situație mai stabilă decât alte localități) – 2 fabrici de cărămizi, cariera de piatră, instituții publice de învățământ, fabrica Draxlemayer și fabrica de cablaje cu transport asigurat pentru naveta la Bălți și Albineț;
- agricultură de subzistență dar și pentru comercializare – culturi de cereale (sfecla de zahăr, grâu, orz, porumb, plantații multianuale; majoritatea terenului agricol este în majoritate proprie tate privată;
- proiect de alimentare din râul Prut (Fălești, Ungheni, Sporeni); au avut licitații prin ADR Nord pentru sistem alimentare apă potabilă, care au fost anulate – doresc să reia;
- interesați de identificarea surselor de finanțare și pentru dezvoltarea unui sistem de canalizare;
- primăria are și programe de grant-uri;

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 74
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

- infrastructura de drumuri reabilitată 100%;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- există un sistem de apeduct din râul Prut care nu intersectează LEA ci merge practic în paralel;
- traseul LEA (opțiunea mov) propus traversează clădirile abandonate de la o fostă fermă de bovine;
- există iazuri fără legătură cu cursul de apă și iazuri de siguranță la creșterea nivelului râului Prut (bazin acumulare);
- apa potabilă din arteziene însă de proastă calitate, cu miros de sulf și nivelul fluorului depășind limitele de cca.6 ori; momentan apa este tratată biologic în special pentru unitățile de învățământ;
- recomandare de coordonare cu administrația rezervației Pădurea Domnească;
- recomandare pentru existența unui HG pentru preîntâmpinarea blocajelor la expropieri;
- nu sunt inundații sau alunecări de teren;
- nu au sistem de irigații (au existat când mai aveau livezi);
- există zone poluate istoric cu deșeuri chimice care probabil că s-au infiltrat și în pânza de apă freatică;
- prima școală este clădire istorică de patrimoniu;

Aspecte sociale

- sunt interesați de măsurile de compensare având în vedere că terenurile agricole sunt în proprietate privată;
- recomandarea să fie ocolită zona pentru a evita impactul și riscurile ulterioare;
- preocupați de aspectele legate de impactul câmpului electromagnetic asupra sănătății umane și a animalelor / bovine;
- ajutorul social a creat o stare de inactivitate și lipsă de inițiativă, dorința de angajare fiind nulă la multe persoane;
- persoane vulnerabile primesc un sprijin mic și de la primărie pe bază de dosar.

Comunicare și logistică

- panouri informative; adunare la casa de cultură; social-media;
- își doresc servicii publice transparente.

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
14.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Cuhnești	dna. Ceban Angela, primar +373 (0) 604 97403 primariacuhnesti@mail.ru dl. Ruslan Lungu, specialist reglementare regim funciar dna Elena Baban, asistent social

2635 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- ocupația de bază – agricultura; terenurile agricole cultivate în principal cu cereale/legume, sunt în majoritate de proprietate privată; livezi abandonate / dezafectate;
- anual se face rotația culturilor;
- activități comerciale;
- naveta la lucru în alte localități cu industrie dezvoltată;
- creșterea bovinelor.

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 75
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- risc de inundații sporit în zona de luncă a râului Prut, însă de când s-a construit barajul de la Costești acest aspect este gestionat corespunzător;
- nu există o hartă a potențialului de apariție a riscurilor, dar recomandarea este să fie întrebați cei de la Apele Moldovei;
- risc privind apariția alunecărilor de teren ar fi la periferia localității; în zona traseului LEA este stepă și nu sunt probleme;
- există în plan dezvoltarea unui proiect de alimentare cu apă din Prut, în care sunt implicate 10 localități;
- suprafețele ocupate pe durate determinate de timp pe perioada organizării de șantier și construcției LEA vor fi, în regiune, toate pe terenurile extravilane aparținând APL, deci nu sunt probleme;
- există la granița dintre Tomneștii Vechi și Tomneștii Noi – o pădure de mici dimensiuni tot în proprietatea APL;
- nu se vor face extinderi de teritoriu APL spre lunca râului Prut;
- din 10 în 10 m sunt fâșii de protecție de cca. 8-10 m fiecare, formată din plopi;
- recomandare pentru redirectionare pe Drumul de piatră, de a lungul căruia poate fi amplasat LEA pentru a evita exproprierile;
- nu există sistem de irigații cu toate că există interes.

Aspecte sociale

- 30-40% emigrați la muncă în vest;
- asistați sociali 64 de familii, dar cu obligativitatea de a muncii un număr de ore pe lună; persoane cu dizabilități cca. 7%; 5 familii în situații de risc;

Comunicare și logistică

- informarea cetățenilor prin intermediul panourilor informative; pagina de web în curs de finalizare;
- informări pentru emiterea hotărârilor de consiliu local, cu sprijinul consilierilor organizează adunări publice la casa de cultură (3 case în comună).

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
14.11.2019	Raionul Glodeni – Comuna Vișoara	dl. Cătălin Bogdan, primar +373 (0) 699 97717 catalinbogdan_54@yahoo.com dl. Alexandru Rusu, inginer cadastral și specialist reglementare regim funciar

1765 locuitori (recensământ 2014)

Dezvoltare economică

- agricultură de subzistență, agricultură în asocieră – culturi de cereale, viță de vie – majoritatea terenurilor în proprietate privată;
- creșterea animalelor și pășunat la nivel de micro-ferme sau gospodării individuale;
- piscicultură;
- proiect pentru sistem apă-canalizare pregătit;
- reabilitarea parțială a infrastructurii de drumuri și iluminat public;
- fac naveta la Fălești sau Bălți / fabrica de cablaj și Albineț / fabrica de jucării Kinder;

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 76
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

- fără perspective de dezvoltare a teritoriului APL;
- fără probleme de inundații;
- sistemul de irigații dezafectat;
- lacul Domnescu – Întreprinderea municipală Via Domnească gestionează iazul în vederea dezvoltării pisciculturii;
- alimentarea cu apă tehnică se face centralizat de la turnul de apă și fântâna arteziană sub gestiunea Întreprinderii municipale; alimentarea cu apă potabilă se face individual, având ca sursă fântâna de mină (de mică suprafață);
- se așteaptă proiectul apă-canal de la Iași.

Aspecte sociale

- 30-40% din populație emigrată în vest;
- 2-3% persoane vulnerabile;
- persoane apte de muncă, dar care refuză lucrul;

Comunicare și logistică

- informare prin avizier la panoul de informare și prin social-media pentru ședințele publice; responsabilitatea revine primarului sau inginerului cadastral;
- recomandă existența unui post de radio local;
- sala de ședințe a primăriei și la Casa de cultură.

ANEXA 5 – Pre-ESIA – reînnoirea online a informațiilor POSTER Proiect actualizat

INTERVIU ONLINE

Interviu MD-RO-II "Proiectul de interconectare a sistemelor electropenergetice MOLDOVA-ROMANIA" - Partea 2 a 2-s

1. Apreciați proiectul?

2. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în România?

3. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în Republica Moldova?

4. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

5. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

6. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

7. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

8. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

9. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

10. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

11. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

12. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

13. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

14. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

15. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

16. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

17. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

18. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

19. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

20. Care este valoarea adăugată a proiectului MD-RO-II în regiunile de frontieră?

ANEXA 6 – Pre-ESIA – reînnoirea pe teren a informațiilor

Localizare și persoană de contact	Segmentul/Tronsonul de interes din tarseul LEA ales	Posterele de proiect afișate
<p>Consiliul Raional Glodeni</p> <p>Vasile Gudumac, Consilier</p> <p>consiliu@glodeni.md</p>		
<p>Raionul Glodeni s. Limbenii Noi</p> <p>Mihail Tarnovschi, Primar</p> <p>primlimbeniinoi@gmail.com</p>		
<p>Raionul Glodeni c. Balatina</p> <p>Diana Rotari, Secretară</p> <p>primariabalatina4811@gmail.com</p>		
<p>Consiliul Raional Fălești</p> <p>Constantin Cuschevici, Șef de Serviciu</p> <p>cuschevici.c@mail.ru</p>		
<p>Consiliul Raional Rîșcani</p> <p>Igor Culic, Vice-Președinte</p> <p>igor.culic@mail.ru</p>		
<p>Raionul Rîșcani s. Corlăteni</p> <p>Veaceslav Bold, Primar</p> <p>primariacorlateni@mail.ru</p>		

Cod document:	8389/2015-8.2-S0108939-K3	Revizie: 2	Pag. 79
---------------	----------------------------------	-------------------	----------------

Localizare și persoană de contact	Segmentul/Tronsonul de interes din tarseul LEA ales	Posterele de proiect afișate
Municipiul Bălți Veaceslav Iancovscii primaria@balti.md		va fi afișat în curând
Municipiul Bălți s. Sadovoe Sergei Buzurnî, Primar primariasadovoe@mail.ru		
Sediul Moldelectrica RETI Nord		
Stația electrică existentă 300 kV Bălți		

ANEXA 7 – Formular de sesizare publică**Număr de înregistrare:**

(se completează de către Moldelectrica)

Preluat de:**Data răspunsului inițial:****Soluționat de:****Nume:**

(se completează de către persoana care depune sesizarea)

Prenumele meu:**Numele meu:****Notă:**

puteți rămâne anonim, dacă preferați sau să solicitați nedivulgarea identității dvs. către terțe părți fără acordul dumneavoastră

Întreprinderea / funcția în întreprindere

- Doresc să rămân anonim
 Doresc să nu divulgăți identitatea mea fără consimțământul meu

Contact:

(se completează de către persoana care depune sesizarea)

- Prin poștă: Vă rugăm completați adresa:

Rugăm specificați modalitatea prin care doriți să fiți contactați (poștă, telefon, e-mail).

- Prin telefon:

- Prin e-mail:

Limba preferată pentru comunicare:

(se completează de către persoana care depune sesizarea)

- Moldovenească/Română
 Rusă

Descrierea incidentului sau a sesizării:

(se completează de către persoana care depune sesizarea)

Ce s-a întâmplat? Unde și cum s-a întâmplat?
Care sunt rezultatele / consecințele / impactul acestui incident?

Data incidentului/sesizării: (se completează de către persoana care depune sesizarea)

- Incidentul/sesizarea a avut loc o singură dată (_____ ZZ.LL.AAAA)
 Incidentul/sesizarea s-a repetat (de câte ori? _____)
 Incidentul/sesizarea este în curs (o problemă cu care vă confrunțați în prezent)

Cum ați dori ca această problemă să se rezolve?